

unesco

Türkiye Millî Komisyonu

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

29. Dönem Genel Kurulu

Başkanlık Sunumu

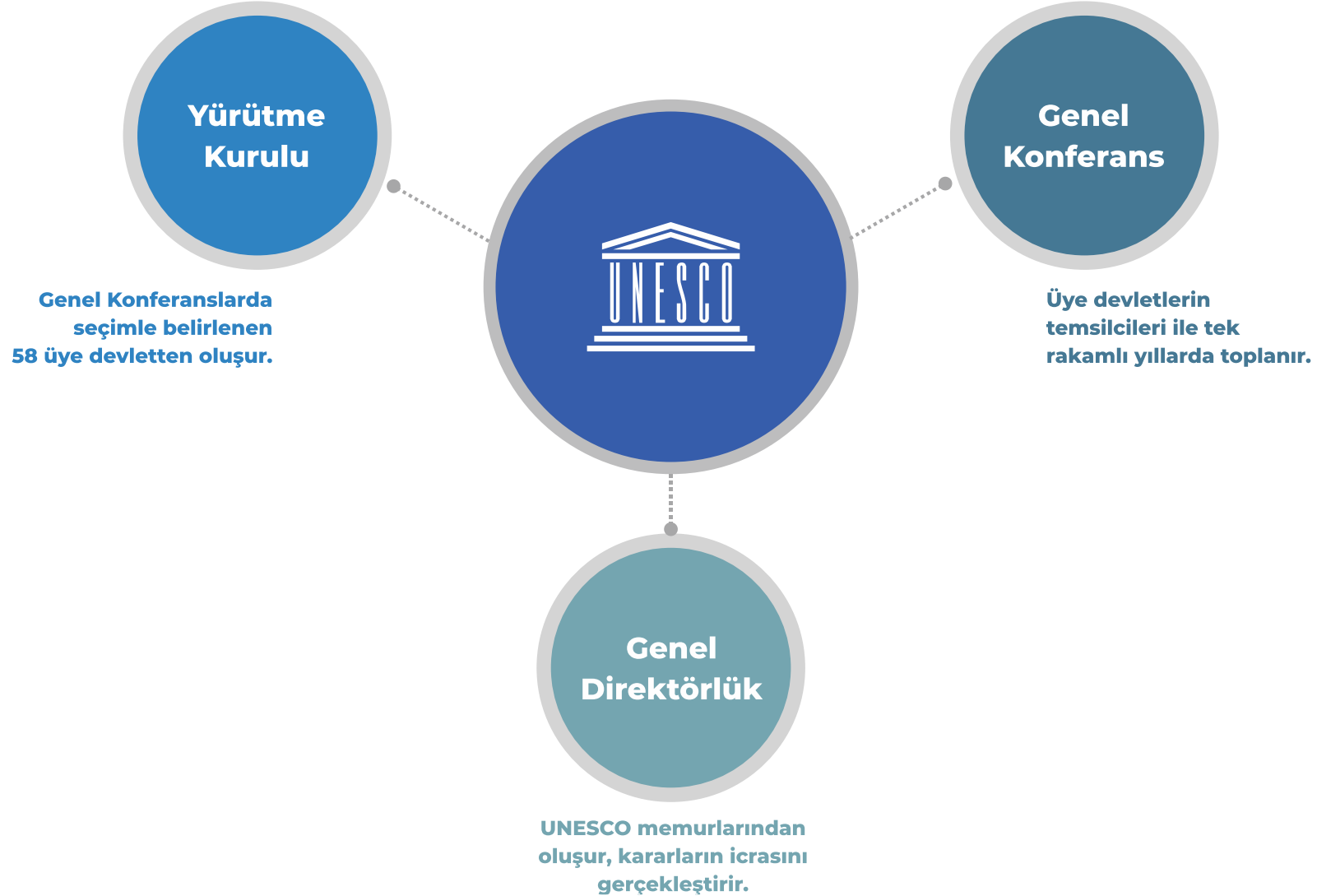
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

www.unesco.org.tr

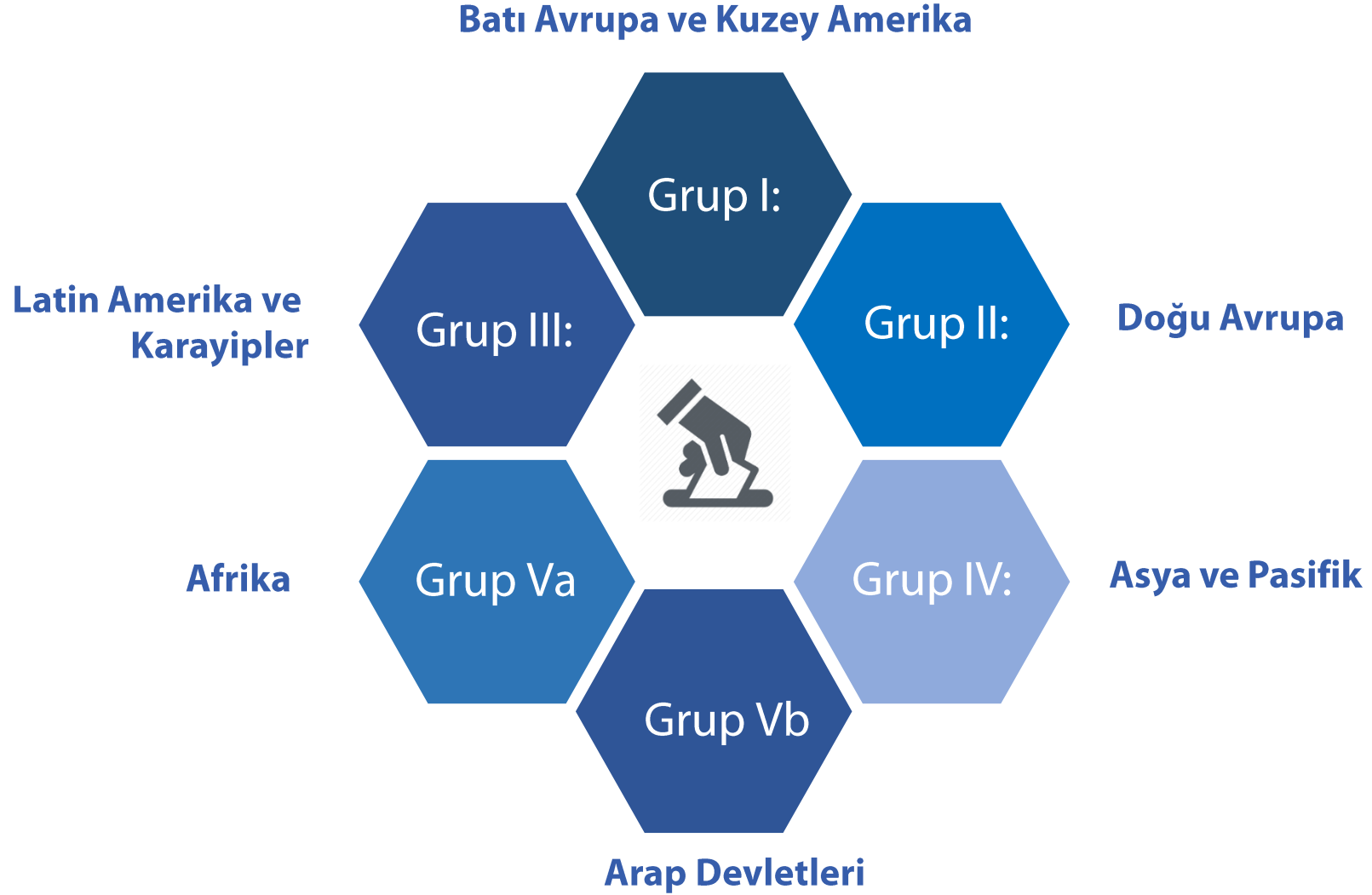
UNESCO'nun sürdürülebilir barış idealini kültür, medeniyet ve coğrafyamızla buluşturmak...

UNESCO'nun İdari Yapısı

UNESCO Seçim Grupları

UNESCO'da Türkiye

- 1945 yılında kurulan **UNESCO**; 194 tam üye ve 12 ortak üyesi, Birleşmiş Milletlerin eğitim, bilim ve kültürden sorumlu yegâne kurumudur.
- Türkiye, UNESCO'nun 20 kurucu üyesinden biridir.
- UNESCO Türkiye Millî Komisyonu 1949 yılında kurulmuştur.
- UNESCO Nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği 1971'de açılmıştır.

UNESCO Kuruluş Toplantısı, 1945

UNESCO Birinci Genel Konferansı, 1946

UNESCO'da Türkiye – Türkiye'nin UNESCO Yürütme Kurulu Üyelikleri

Yürütme Kurulu iki yılda bir yapılan Genel Konferanslardan sonra, UNESCO'nun en önemli karar ve yönetim organıdır.

Reşat Nuri GÜNTEKİN
(1946-1949)

Ahmet Kutsi TECER
(1949-1952)

Prof. Dr. Bedrettin TUNCEL
(1958-1966)

Prof. Dr. Erdal İNÖNÜ
(1978-1982)

Prof. Talat Sait HALMAN
(1991-1995)

Prof. Dr. Orhan GÜVENEN
(2001-2005)

Üye Devlet Olarak Türkiye
(2017-2021)

Üye Devlet Olarak Türkiye
(2021-2025)

Üye Devlet Olarak Türkiye
(2025-2029)

UNESCO'da Türkiye – Yürütme Kurulu Seçimleri

Yürütme Kurulu Seçimleri Sonrası Röportaj

UNESCO 39. Genel Konferans -
2017

Türkiye'nin UNESCO Yürütme Kurulu Üyeliğine Tekrar Seçilmesi

Türkiye 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Teşkilatının (UNESCO) kurucu üyeleri arasında yer almaktadır. Türkiye, 2021 Kasım ayında düzenlenen UNESCO 41. Genel Konferansında teşkilatın en yüksek icra organı UNESCO Yürütme Kurulu'na 2017-2021 dönemindeki başarılı üyeliğinin ardından dört yıllık bir dönem (2021-2025) için yeniden seçilmiştir.

Türkiye's Re-Election As a Member of UNESCO's Executive Board

Being among the founding members of the United Nations Educational, Scientific, Cultural Organization (UNESCO) that was established in 1945, Türkiye has been re-elected to the UNESCO Executive Board, the highest body of UNESCO for a consecutive second term (2021-2025) following her successful membership between 2017-2021.

unesco da Türkiye

UNESCO 41. Genel Konferans -
2021

UNESCO 43. Genel Konferans -
2025

Sözleşmeler, Hükümetler Arası Konsey ve Komiteler

Eğitim

- Avrupa Bölgesindeki Devletlerde Yüksek Eğitimle İlgili Çalışma, Diploma ve Dereceler Tanınmasına Dair Sözleşme (1979)
- Avrupa Bölgesinde Yükseköğretimle İlgili Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Sözleşme (1997)
- Akdeniz'e Sahildar Arap ve Avrupa Ülkelerinde Yüksek Öğrenim Çalışmalarının Diplomaların ve Derecelerinin Tanınmasına Dair Sözleşme (1976)
- Asya ve Pasifik Ülkelerinde Yüksek Öğrenim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerinin Tanınmasına Dair Bölgesel Sözleşme (1983)

Doğa Bilimleri

- Hükümetler Arası Hidroloji Programı (IHP) Konseyi (2013 – 2017) (2017 – 2021) (2021-2025)
- İnsan ve Biyosfer Programı (MAB) Hükümetler Arası Eşgüdüm Konseyi (2015 – 2019)
- Hükümetler Arası Oşinografi Komisyonu Yürütme Konseyi (2015 – 2019) (2023-2025) (2025-2027)

Sosyal ve Beşeri Bilimler

- Sosyal Değişimlerin Yönetimi Programı (MOST) Hükümetler Arası Konseyi (2015 – 2019)
- Beden Eğitimi ve Spor (CIGEPS) Hükümetler Arası Komitesi (2015 – 2019)
- Hükümetler Arası Biyoetik Komitesi (2013 – 2017)

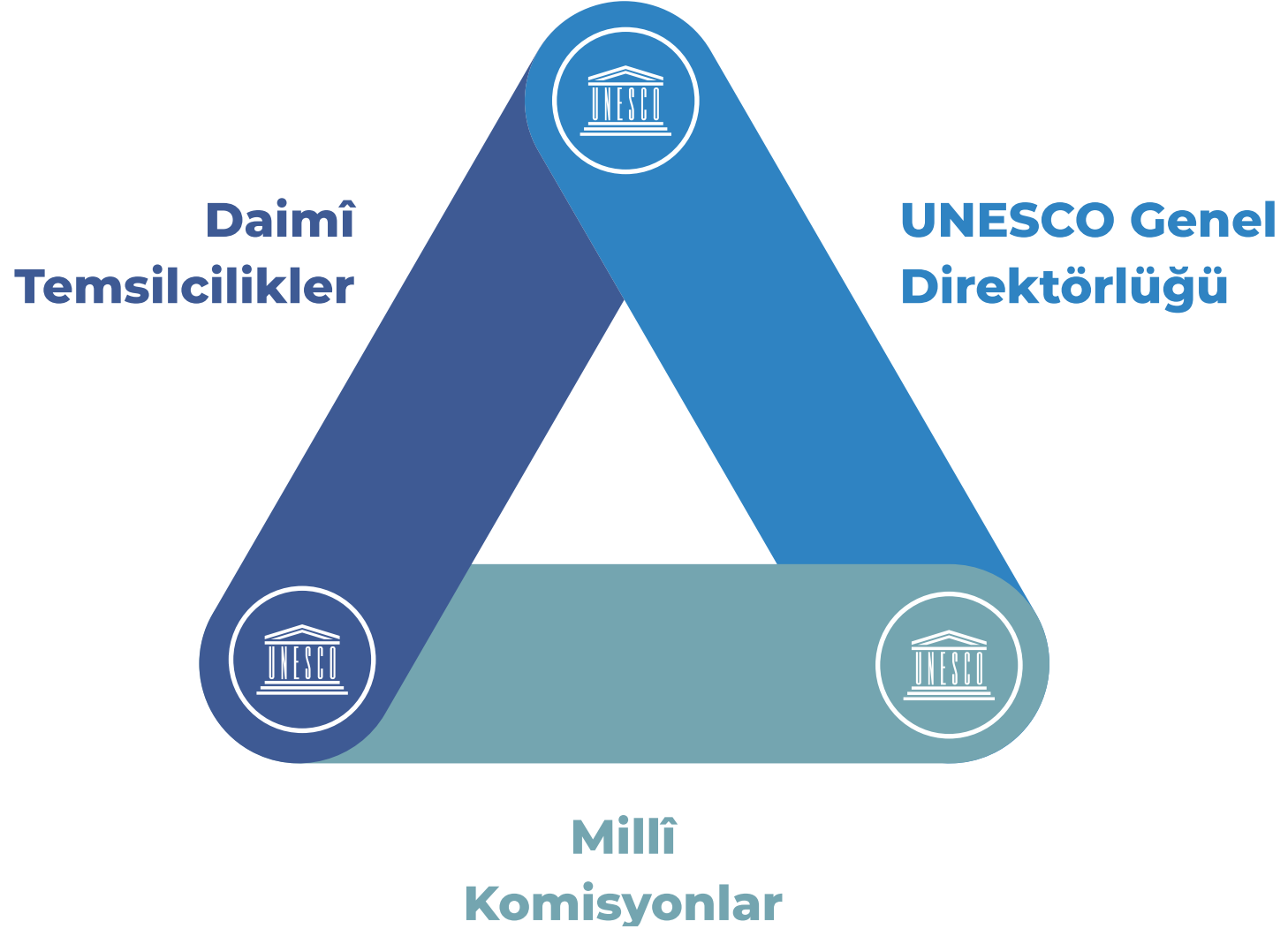
Kültür

- Kültürel Varlıkların Ait Oldukları Ülkelere İadesinin Teşviki Hükümetler Arası Komitesi (2015 – 2019)
- UNESCO'nun 1970 tarihli Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi Taraf Devletler Alt Komitesi (2023 – 2027)
- Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Hükümetler Arası Komitesi (2006-2010) (2014-2018)
- Dünya Mirası Komitesi (1983-1989) (2013-2017) (2023-2027)

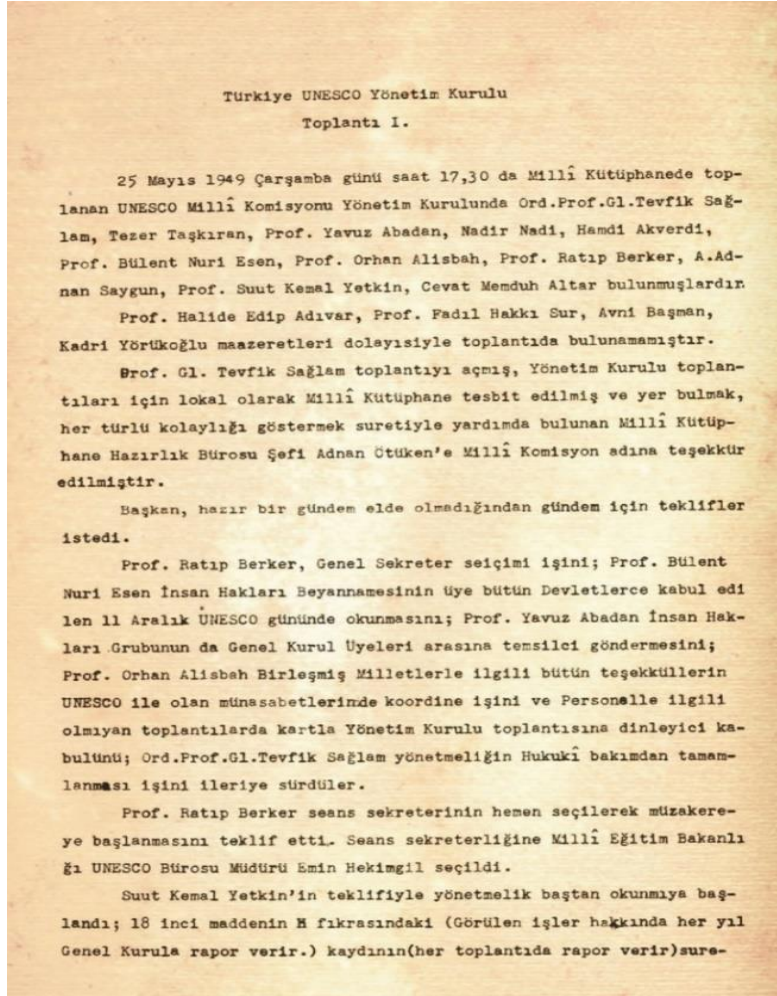
Bilgi ve İletişim

- Herkes için Bilgi Programı (IFAP) Hükümetler Arası Konseyi (2013-2017) (2017-2021)
- İletişimin Geliştirilmesi Uluslararası Programı (IPDC) (2011-2016) (2019-2023)

UNESCO'nun Üçlü Yapısı

UNESCO ve Millî Komisyonlar

UNESCO (Kuruluş) Sözleşmesi 7. Maddesi

Her üye devlet, eğitim, bilim ve kültür işleriyle ilgili belli başlı kurullarını kuruluşun çalışmalarıyla temasa getirmek masadıyla özel şartlarına uygun tertibat alacaktır. Bu iş, tercihan Hükûmeti ve bu gibi kurulları geniş ölçüde temsil eden bir Millî Komisyon teşkili yolu ile yapılmalıdır.

Millî Komisyonlar veya millî işbirliği kurulları kuruluşa ait meseleler hususunda, buldukları yerlerde Genel Kuruldaki murahhaslarına ve Hükûmetlerine danışmanlık edecekler ve kuruluşu ilgilendiren işlerde irtibat vasıtaları vazifesini göreceklerdir.

* UNESCO (Kuruluş) Sözleşmesi'nin 7. Maddesi gereği kurulan Millî Komisyonlar, UNESCO'nun ulusal düzeydeki temsilcisidir.

UNESCO Millî Komisyonları

Kamuya Bağlı Millî Komisyonlar

Slovenya
Letonya
Monako
Nijerya
Ruanda

Bağımsız Millî Komisyonlar

Almanya
Kanada
Birleşik Krallık
Avusturya

Yarı Bağımsız Millî Komisyonlar

Norveç
Fransa
İsviçre
Belçika
Kore
İsveç
Polonya
İtalya
Finlandiya
Yeni Zelanda
Türkiye

UTMK Yönetmeliği ve UNESCO Millî Komisyonlar Tüzüğü

19 Haziran 2004 – Sayı : 25497 RESMÎ GAZETE Sayfa : 69

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Türkiye Millî Komisyonu Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonunun kuruluş ve çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonunun görevleri, yetki ve sorumlulukları ile organlarının belirlenmesine, bu organların oluşum biçimi ile çalışma düzenine ve mali yapısına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 20/5/1946 tarihli ve 4895 sayılı Kanunla onaylanan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Sözleşmesinin VII nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

Bakan : Millî Eğitim Bakanlığı,

Bakanlık : Millî Eğitim Bakanlığı,

UNESCO : Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu,

Yükseköğretim Kurumları: Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarını,

Millî Komisyon: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonunu,

Genel Kurul: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonu Genel Kurulunu,

Yönetim Kurulu: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulunu,

Denetim Kurulu: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonu Denetim Kurulunu, ifade eder.

UTMK Amaçları Madde 6 :

- Millî Komisyon, eğitim, bilim, kültür ve iletişim işleriyle yükümlü kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşları, UNESCO tarafından yürütülen çalışmalar konusunda bilgilendirmek, bunların faaliyetlerine katkı ve katılımlarını sağlamak.

UTMK Görevleri Madde 7 :

- UNESCO'nun görev alanına giren konularda bakanlıklar, ilgili resmî ya da özel kurum ve kişilerin iş birliğini sağlamak,
- UNESCO ile ilgili konularda Hükûmete danışmanlık etmek.

UTMK Genel Kurulu Dağılımı

UTMK Yönetim Kurulu Dağılımı

UNESCO Millî Komisyonlarının Rollerini

Danışmanlık

UNESCO Genel Merkezi ve kurumlar arası irtibat

Bilgilendirme/ Enformasyon

UNESCO karar ve programlarının hazırlanması ve uygulanmasına katkı

Kamusal farkındalık, UNESCO Program ve ideallerinin teşviki

UNESCO Projelerinin yürütülmesi ve uluslararası faaliyetlere katılım
UNESCO Genel Direktörlüğü, Bölge Ofisleri, diğer Millî Komisyonlar ile iş birliği

Disiplinler arası diyalogu ve iş birliğini teşvik

UNESCO Ağlarını, Kursülerini ve Okulları teşvik etmek

Millî Komisyonun Kurumsallaşması

Hizmet Binasının varlığı

Uzman istihdamı

**İhtisas Komiteleri, İzleme Grupları
ve Alt Çalışma Gruplarının kurulması**

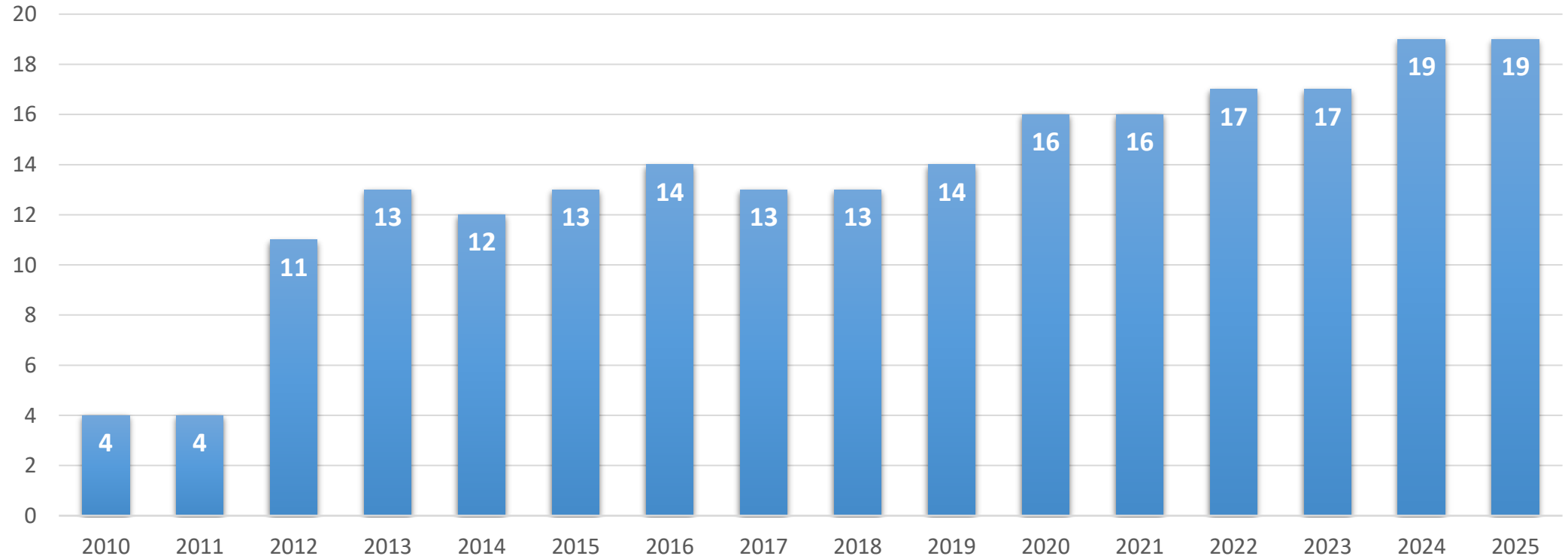

Türkiye'de farkındalığın artırılması

Uluslararası iş birliklerinin sağlanması

Millî Komisyon Personel İstihdamı

UTMK İhtisas Komiteleri ve İzleme Grupları

UTMK İhtisas Komiteleri ve İzleme Grupları

Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Hedefleri İhtisas Komitesi

Eğitim

Eğitim İhtisas Komitesi

ASPnet İzleme Grubu

UNESCO Kulüpleri Değerlendirme Grubu

Öğrenen Şehirler

UNESCO Kursüleri

Staj ve Burslar

Doğa Bilimleri

Doğa Bilimleri İhtisas Komitesi

MAB İhtisas Komitesi

Jeolojik Miras ve Jeopark İzleme Grubu

Sosyal ve Beşerî Bilimler

Beden Eğitimi ve Spor İzleme Grubu

Biyoetik İzleme Grubu

MOST ve Göç İhtisas Komitesi

Kültürlerin Yakınlaşması İhtisas Komitesi

Felsefeİhtisas Komitesi

Yapay Zekâ İzleme Grubu

Kültür

Kültürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komitesi

Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi

Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi

Su Altı Kültürel Mirası İzleme Grubu

Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıkları İzleme Grubu

Bilgi ve İletişim

Dünya Belleği İhtisas Komitesi

İletişim İhtisas Komitesi

UNESCO Millî Komisyonları Paydaşları

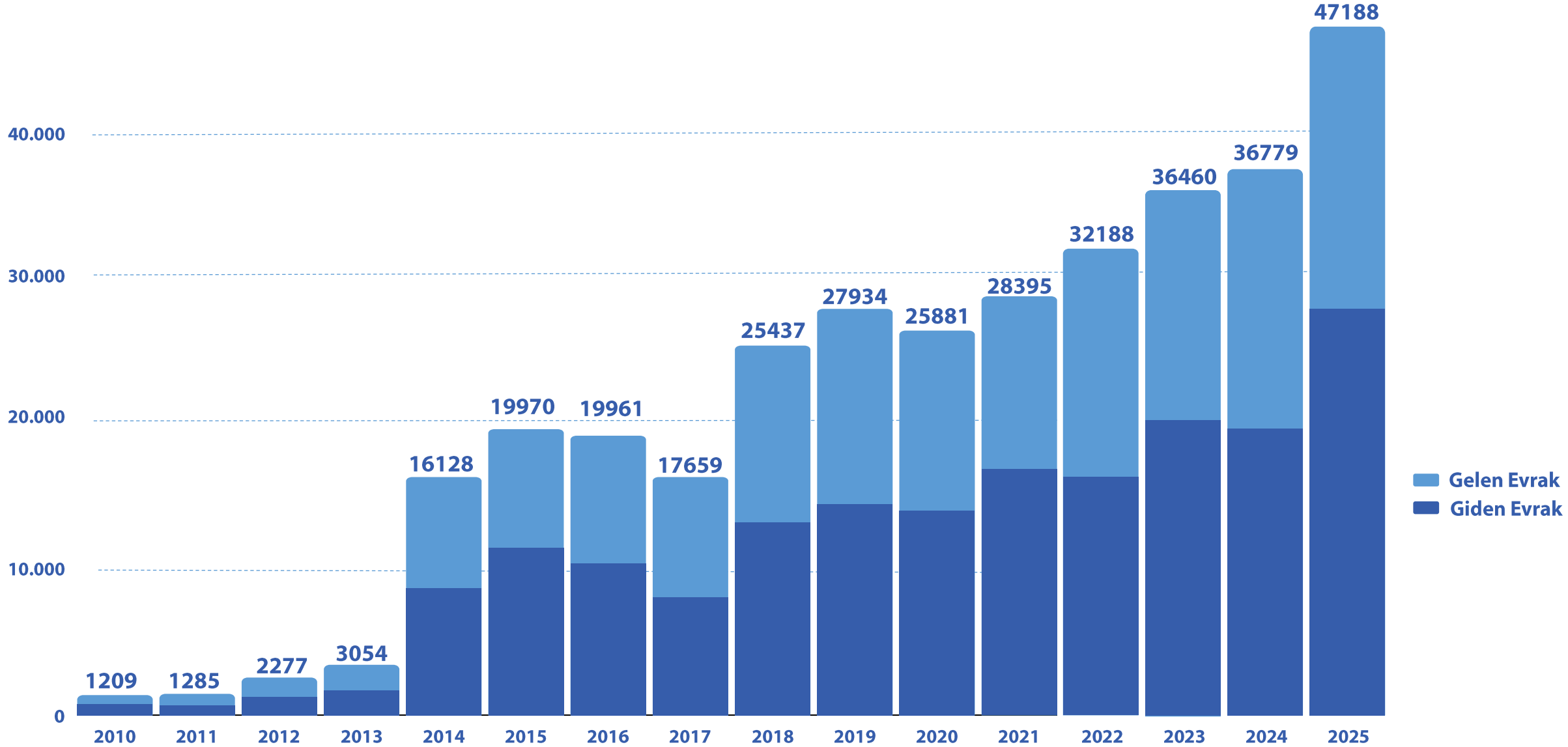
UTMK Bölgesel İş Birlikleri

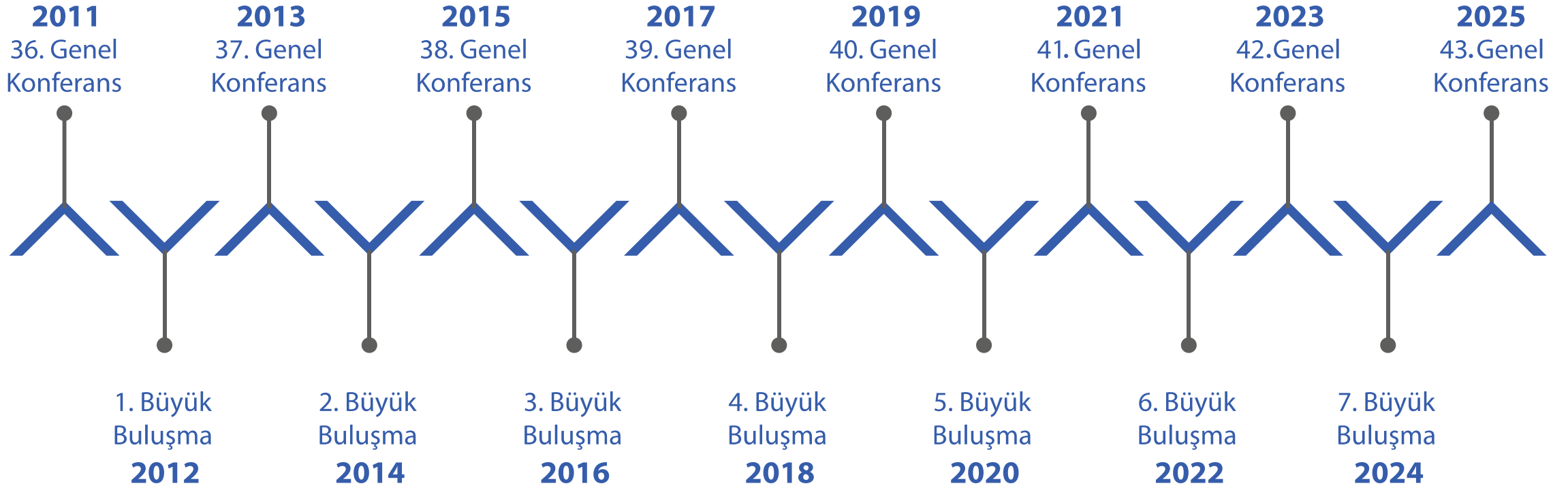
Çalıştay ve Toplantılar - Desteklenen Faaliyetler

Gelen - Giden Evrak

UNESCO Genel Konferansları ve UTMK Büyük Buluşmaları

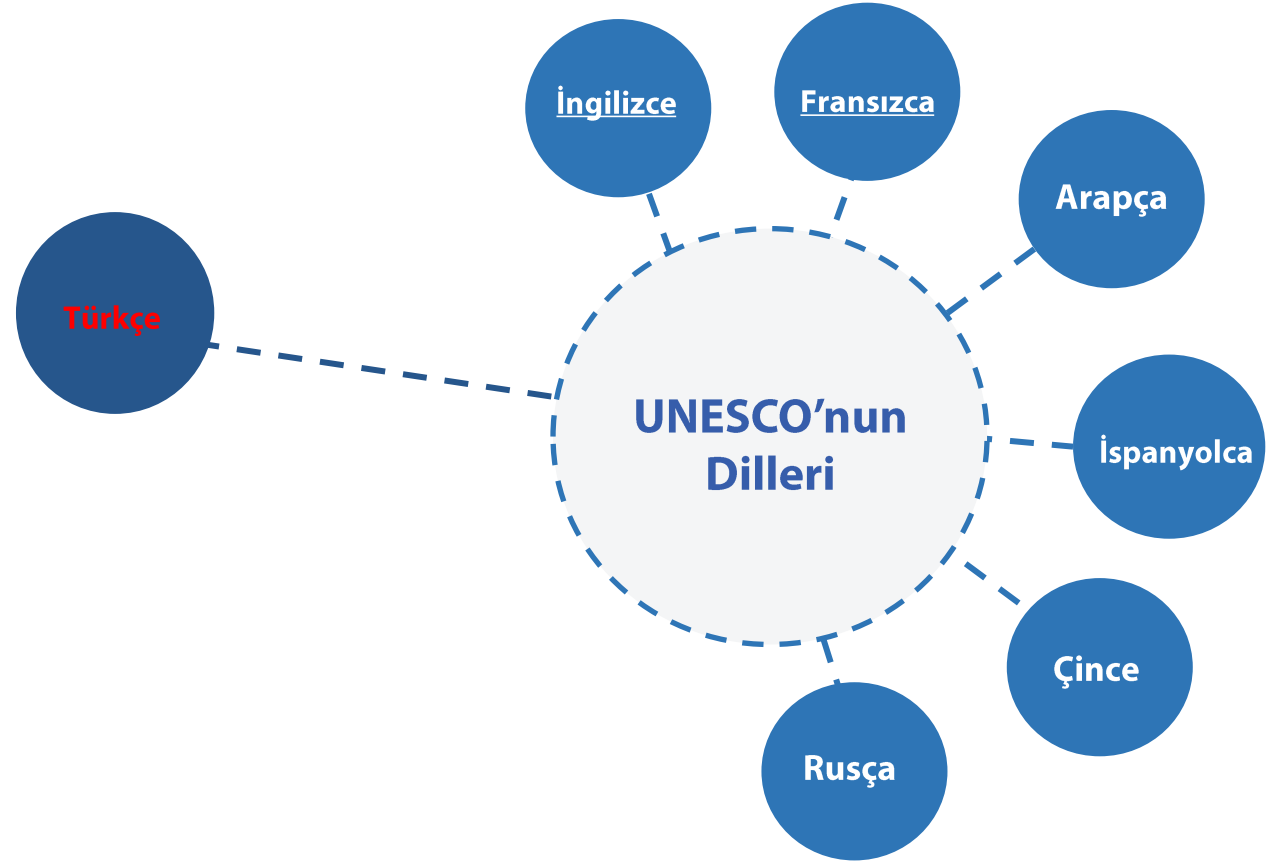
UNESCO'nun Dilleri

Çeşitlilik için daha fazla uluslararası dil...

15 Aralık Dünya Türk Dili Ailesi Günü ilanı,
3 Kasım 2025, UNESCO 43. Genel Konferansı

UNESCO'nun 6 resmî dili bulunmaktadır. UNESCO Genel Kurul ve Genel Konferanslarını bu dillerde yürütürken diğer çalışmalarında İngilizce ve Fransızca dillerini kullanmaktadır.

Türkçe'nin UNESCO Genel Konferansı Resmî Dili olması süreci başlatılmıştır.

Dünya Türk Dili Ailesi Günü İlanı

United Nations
Educational, Scientific
and Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Организация
Объединённых Наций по
вопросам образования,
науки и культуры

منظمة الأمم المتحدة
للإتعليم والعلم والثقافة

联合国教育、
科学及文化组织

43 C

General Conference
43rd session, Samarkand 2025

43 C/57
20 October 2025
Original: English

Item 4.25 of the revised provisional agenda

WORLD TURKIC LANGUAGE FAMILY DAY

OUTLINE

Source: 222 EX/Decision 46.

Background: This item was included in the revised provisional agenda of the 43rd session of the General Conference following the decision of the Executive Board at its 222nd session (222 EX/Decision 46). The Executive Board invited the Director-General to include a world Turkic language family day on 15 December of each year as one of the international days marked by UNESCO, it being understood that this will have no financial impact on the regular budget of the Organization, and recommended that the General Conference proclaim 15 December of each year as world Turkic language family day.

Purpose: The proclamation of a "World Turkic Language Family Day" will contribute to UNESCO's priorities of linguistic and cultural diversity, regional and global cooperation, preservation and development of oral traditions and expressions.

Decision required: paragraph 7.

Eş Sunucu Ülkeler

Sunan Ülkeler: * Türkiye * Azerbaycan * Kazakistan * Kırgızistan * Özbekistan

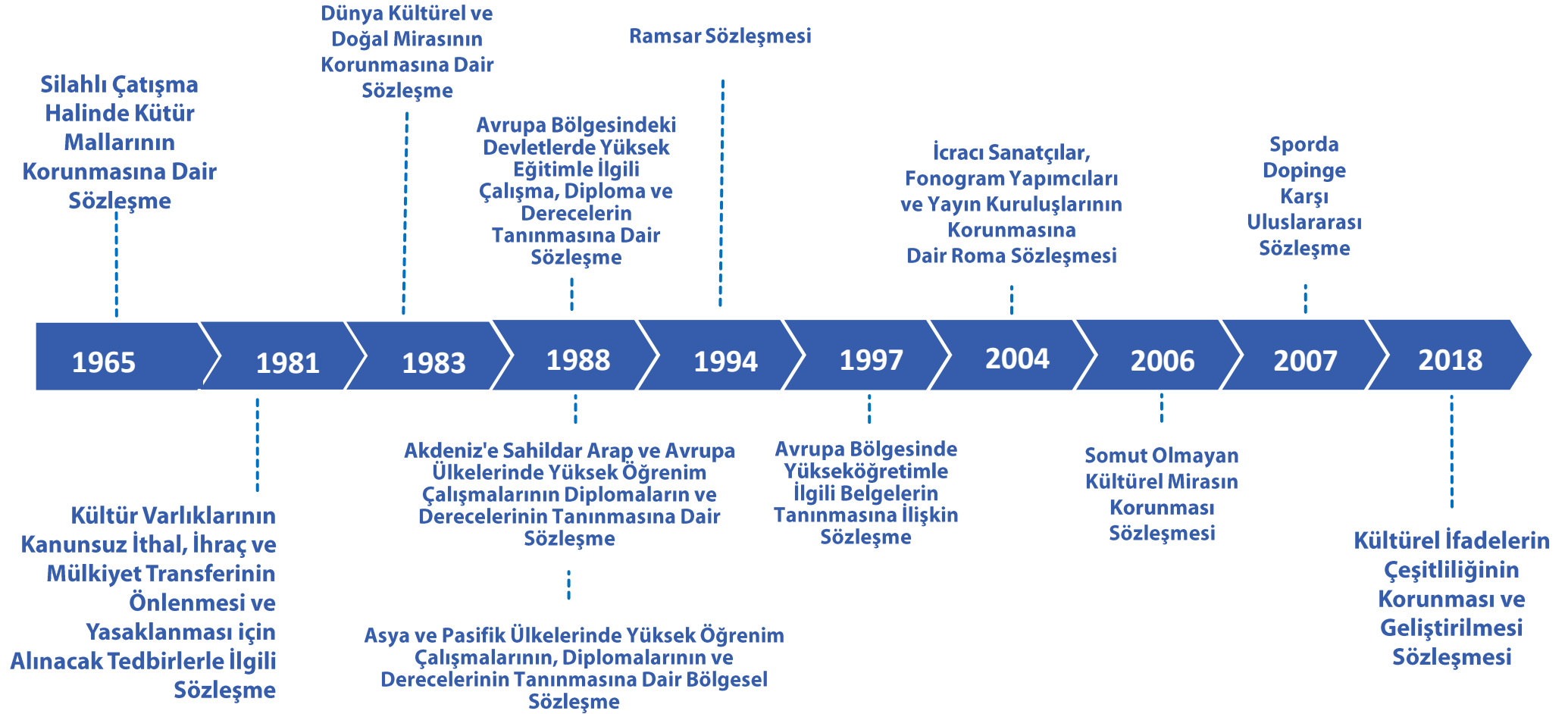
- Avustralya
- Bangladeş
- Belarus
- Cook Adaları
- Eritre
- Fas
- Filistin
- Gambiya
- İran

- Kamboçya
- Katar
- Kuzey Makedonya
- Macaristan
- Mali
- Mısır
- Moldova
- Nijerya
- Paraguay

- Rusya Federasyonu
- Suriye
- Türkmenistan
- Ürdün
- Venezuela
- Vietnam
- Yemen
- Zimbabve

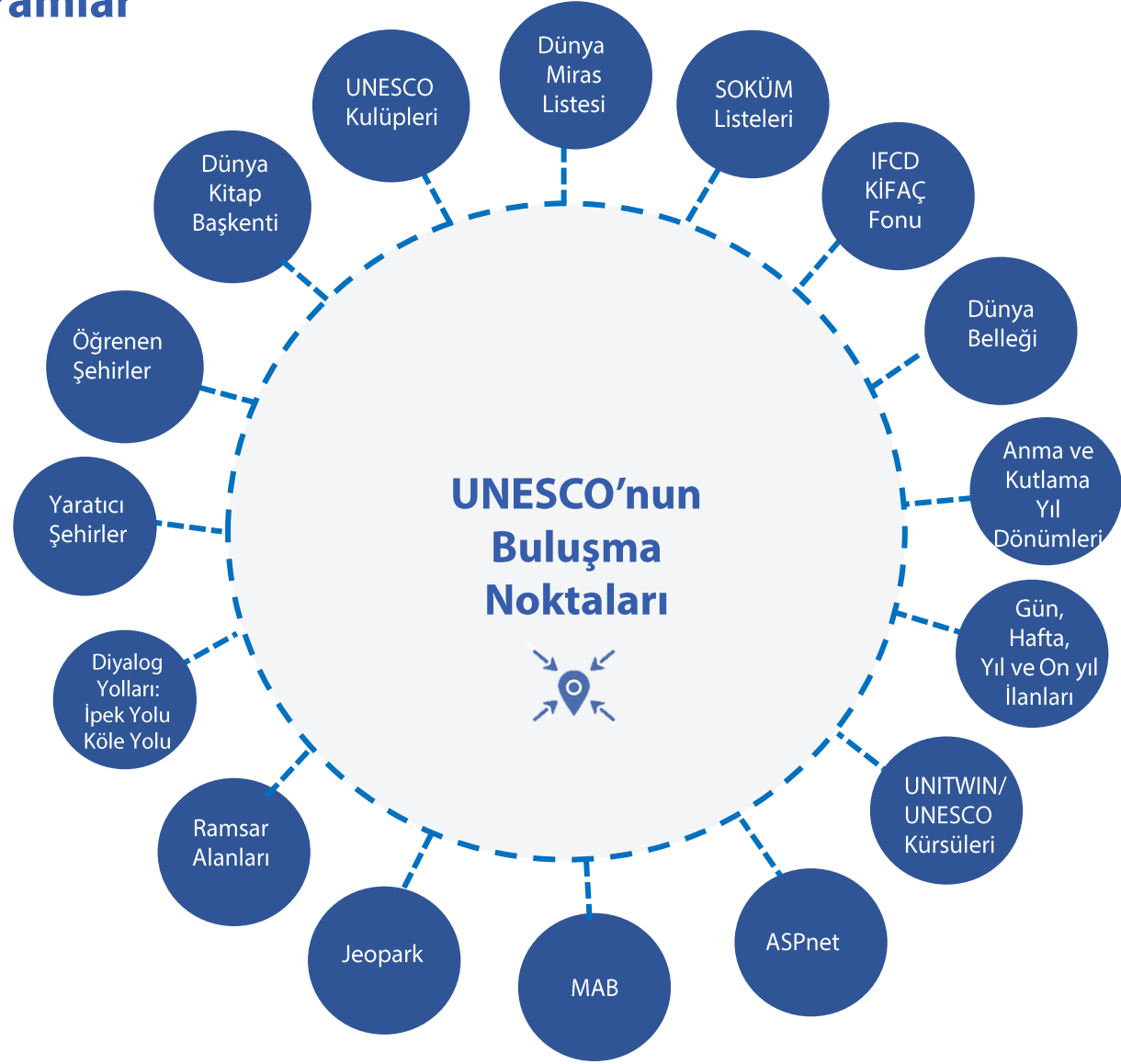
* 26 Üye Devlet eş sunucu olmuştur.

Taraf Olunan Sözleşmeler

* Tarihler Sözleşmelere Türkiye'nin taraf olduğu yılları ifade etmektedir.

Önemli Uluslararası Listeler, Ağlar, Programlar

UNESCO Dünya Mirası Listesi - Türkiye

1985 İstanbul'un Tarihî Alanları

1985 Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası

1985 Göreme Millî Parkı ve Kapadokya

1986 Hattuşa: Hitit Başkenti

1987 Nemrut Dağı

1988 Xanthos-Letoon

1988 Hierapolis-Pamukkale

1994 Safranbolu Şehri

1998 Truva Antik Kenti

2011 Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi

2012 Çatalhöyük Neolitik Kenti

2014 Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı

2014 Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun
Doğuşu

2015 Efes

2015 Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı

2016 Ani Arkeolojik Alanı

2017 Aphrodisias

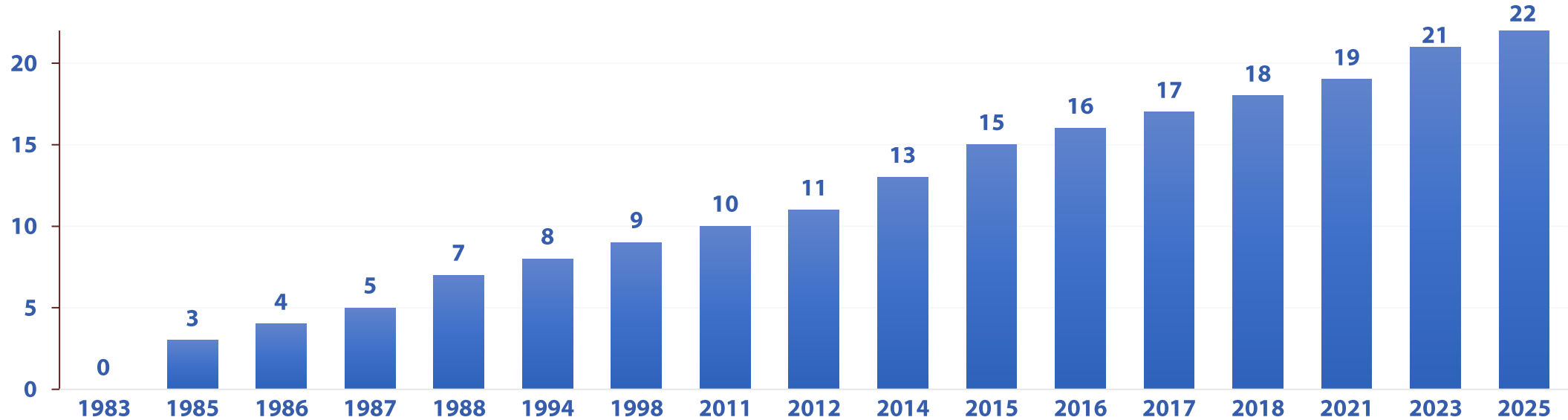
2018 Göbekli Tepe

2021 Arslantepe Höyüğü

2023 Anadolu'nun Ortaçağ Dönemi
Ahşap Hipostil Camiileri

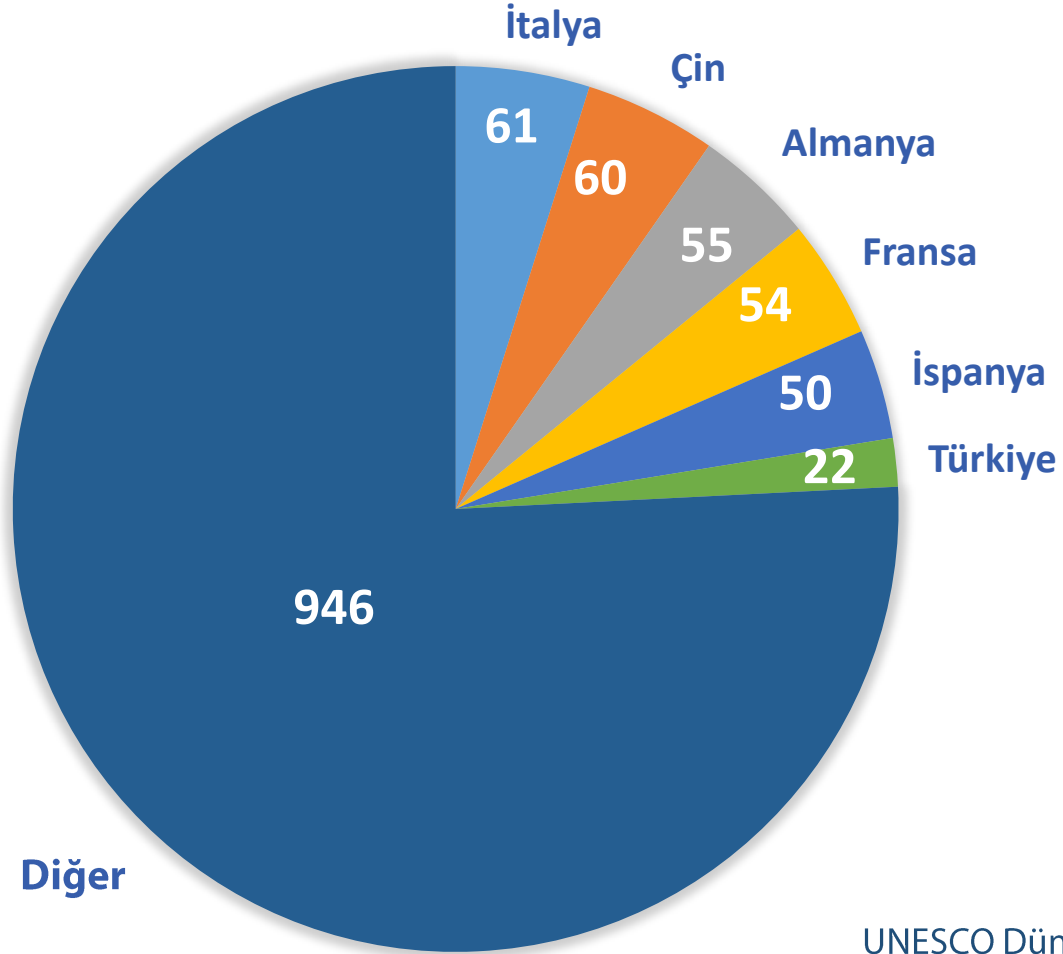
2023 Gordion

2025 Sardes Antik Kenti ve Bintepele
Lidya Tümülüsleri

UNESCO Dünya Mirası Listesinde İlk 5 Ülke

170 Taraf Devlet
1248 Miras
972 Kültürel
235 Doğal
41 Karma

UNESCO Dünya Mirası Listesinde **Türkiye 14.** sırayı Kanada ile paylaşmaktadır.

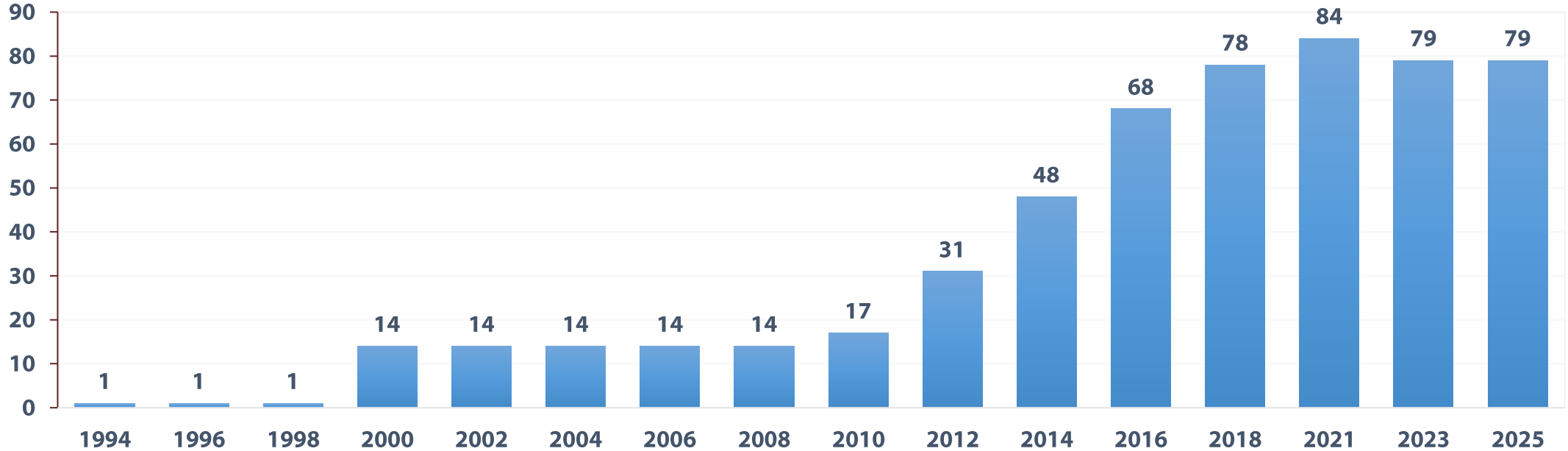
UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi

Geçici Liste Üye Devletler için ulusal bir envanter niteliğindedir ve Dünya Mirası Listesi'ne başvurulacak olan alanlar bu listeden seçilerek belirlenmektedir.

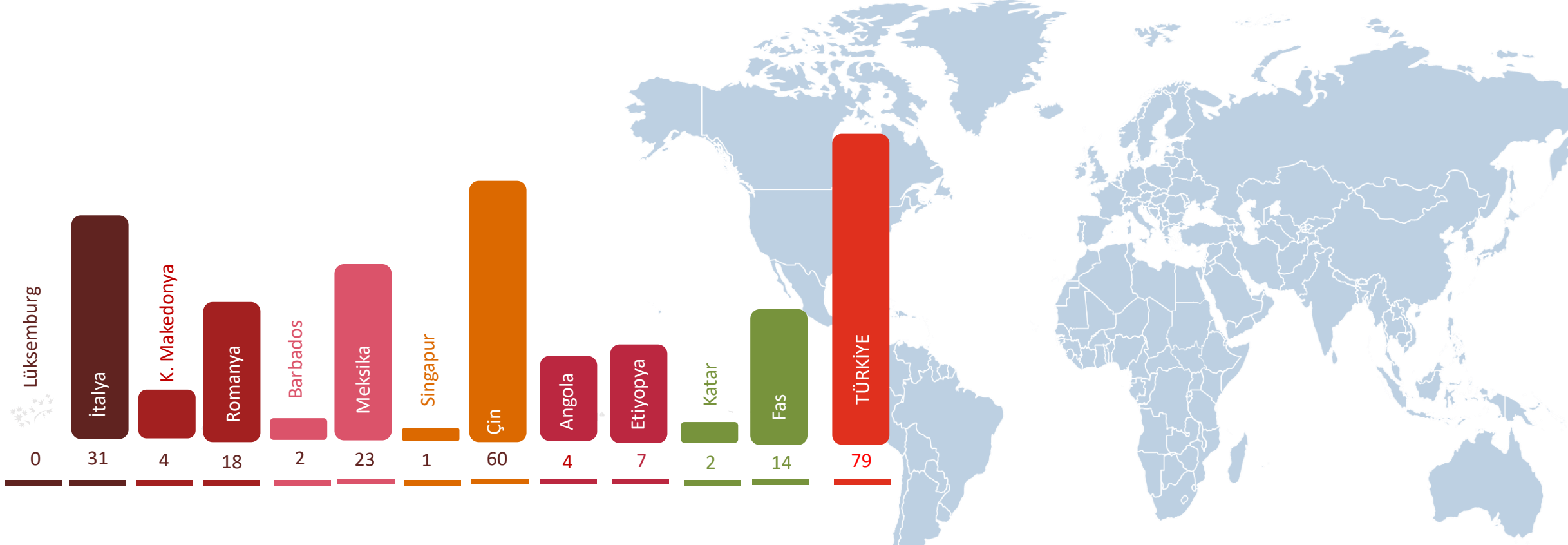
UNESCO'nun Dünya Mirası Geçici Listesi'nde 196 Taraf Devlet arasında 190 Devletin geçici miras alanı bulunmaktadır. Türkiye'nin Dünya Mirası Geçici Listesi'nde ilki 1994 yılında sunulan ve son olarak 2025 yılında güncellenen şekliyle 72 kültürel, 4 karma ve 3 doğal olmak üzere toplam 79 mirası bulunmaktadır.

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde Türkiye 1. Sırada Yer almaktadır.

"ODTÜ Kampüsü: Yaşayan Modern Kültürel Peyzaj" başlıklı UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi adaylık başvurusu Dünya Mirası Komitesi 48. Oturumunda karara bağlanacaktır.

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listeleri - Türkiye

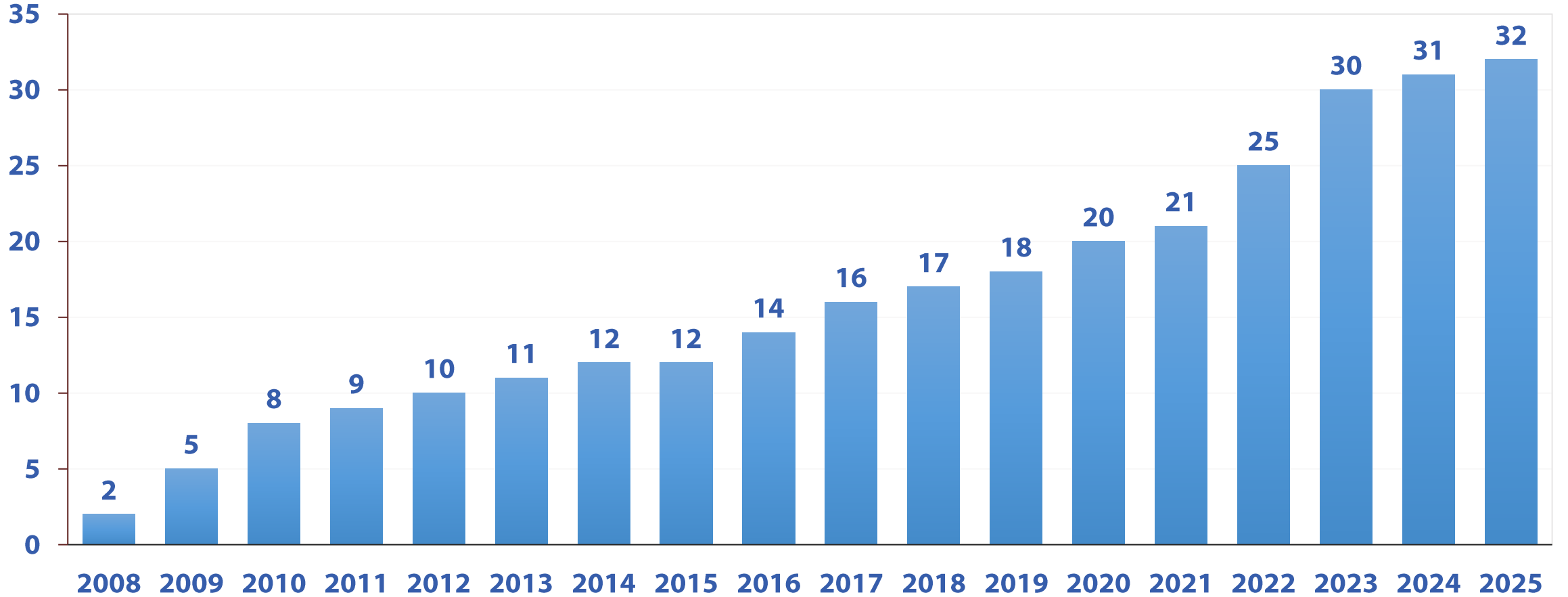
İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi

2008	Meddahlık Geleneği	2017	Bahar Bayramı Hıdrellez (2 ülke ile çok uluslu)
2008	Mevlevi Sema Törenleri	2018	Dede Korkut/Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği (3 ülke ile çok uluslu)
2009	Âşıklık Geleneği	2019	Geleneksel Türk Okçuluğu
2009	Nevruz (7 ülke ile çok uluslu (2009), 13 ülke ile çok uluslu (2024))	2020	Minyatür Sanatı (4 ülke ile çok uluslu)
2009	Karagöz	2020	Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu: Togyzqumalaq, Toguz Korgool, Mangala / Göçürme (3 ülke ile çok uluslu)
2010	Geleneksel Sohbet Toplantıları	2021	Hüsn-i Hat, Türkiye'de İslam Sanatında Geleneksel Güzel Yazı
2010	Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali	2022	Çay Kültürü: Kimlik, Misafirperverlik ve Toplumsal Etkileşim Sembolü (2 ülke ile çok uluslu)
2010	Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah	2022	İpek Böcekçiliği ve Dokuma İçin İpeğin Geleneksel Üretimi (7 ülke ile çok uluslu)
2011	Geleneksel Tören Keşkeği	2022	Nasreddin Hoca Fıkra Anlatma Geleneği (7 ülke ile çok uluslu)
2012	Mesir Macunu Festivali	2023	Tezhip Sanatı (5 ülke ile çok uluslu)
2013	Türk Kahvesi ve Geleneği	2023	İftar ve Sosyo-Kültürel Gelenekleri (4 ülke ile çok uluslu)
2014	Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı	2023	Balaban/Mey Zanaatkârlığı ve İcra Sanatı (2 ülke ile çok uluslu)
2016	Geleneksel Çini Ustalığı	2023	Sedef Kakma Sanatı (2 ülke ile çok uluslu)
2016	İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü: Lavaş, Jupka, Katırma, Yufka (5 ülke ile çok uluslu)	2024	Geleneksel Gayda/Tulum Yapımcılığı ve İcrası (2 ülke ile çok uluslu)
		2025	Antep İşi Nakışı

Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi

2017	Islık Dili
2022	Geleneksel Ahlat Taş İşçiliği
2023	Zeytin Yetiştiriciliği İle İlgili Geleneksel Bilgi, Yöntem ve Uygulamalar

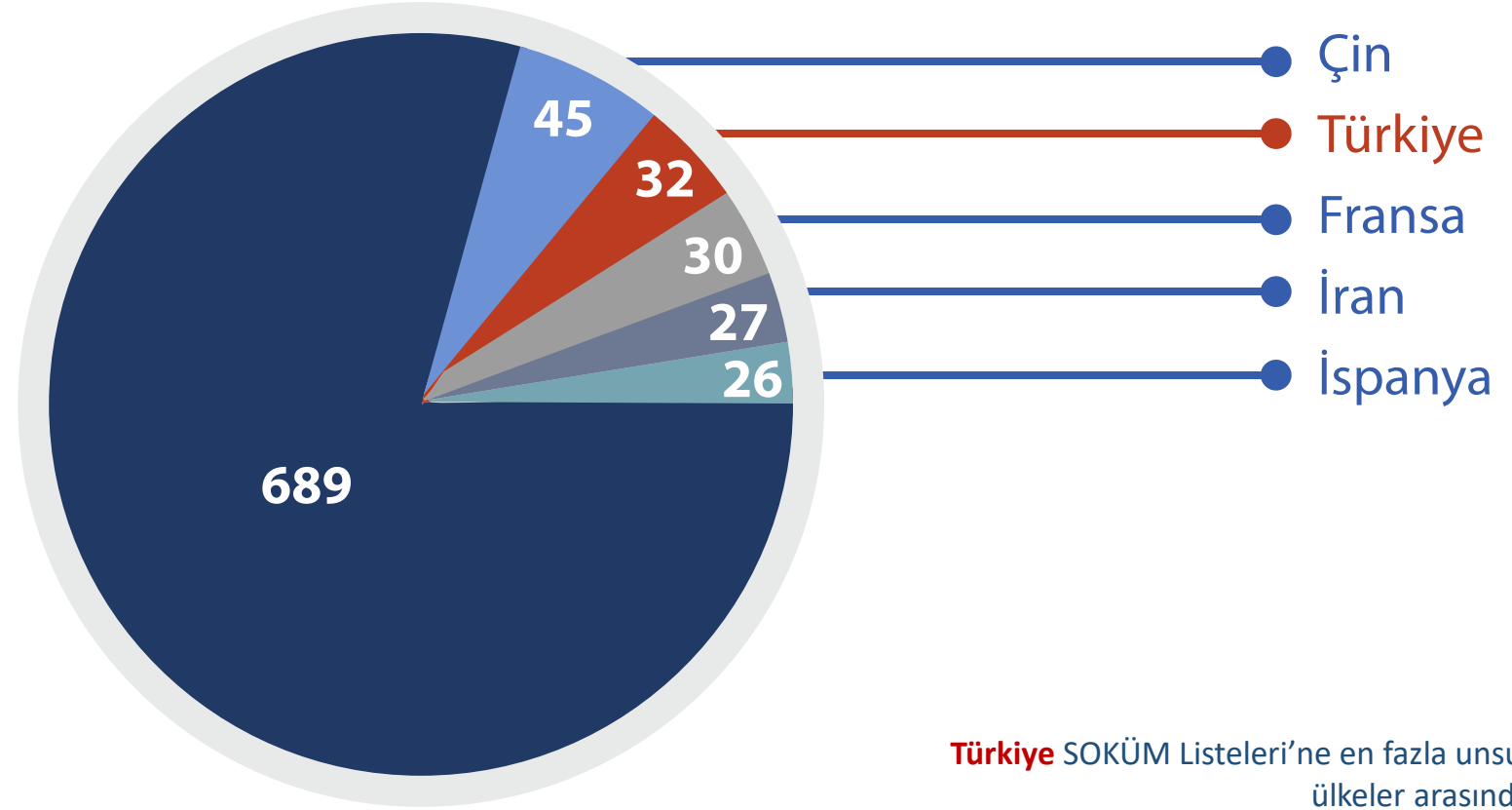
UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listeleri

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerinde İlk 5 Ülke

157 Devlet 849 Unsur

TL: 716 Unsur
AKL: 90 Unsur
KIUK: 43 Unsur

UNESCO Küresel Jeopark Ağı

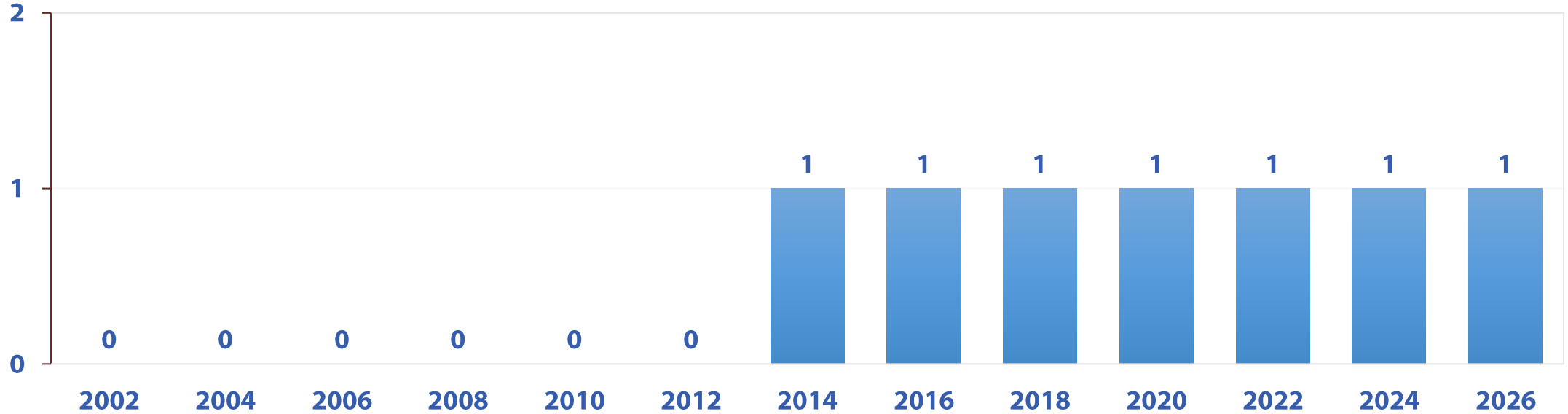

2001 yılında UNESCO jeoparklarla çalışmaya başlamıştır. 2015 yılında program UNESCO himayesine alınmıştır.

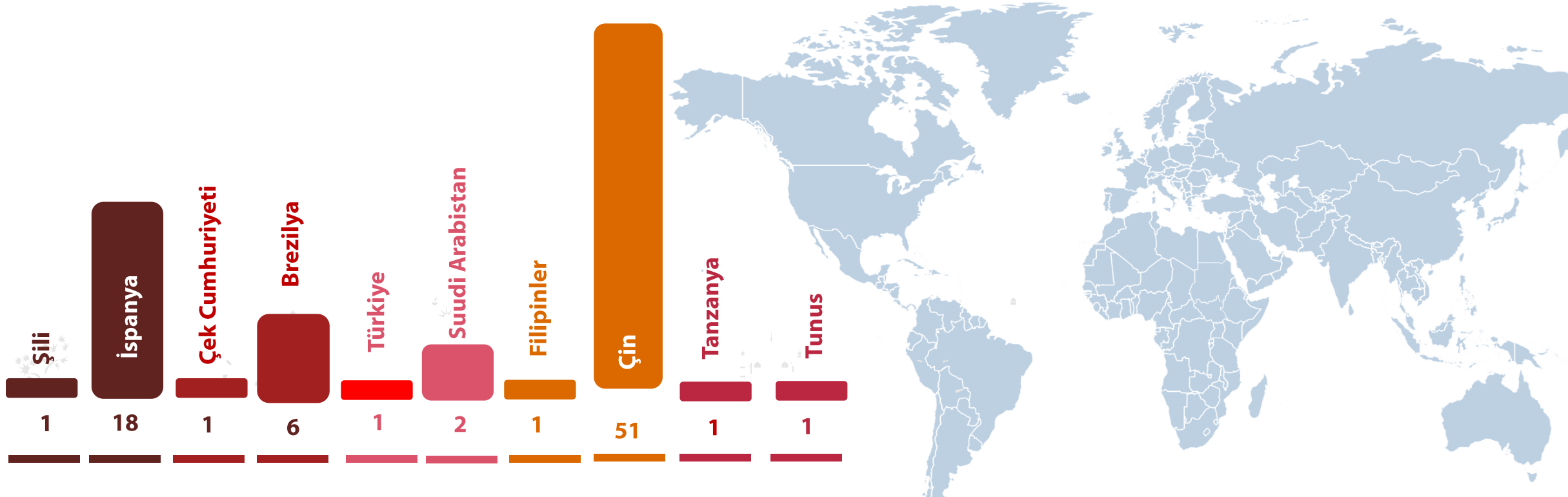
Manisa'da bulunan Kula Küresel Jeoparkı 2013 yılında ağı dahil olmuştur. 2020 yılında Kula-Salihli UNESCO Küresel Jeoparkı olarak genişletilmiştir.

UNESCO Küresel Jeopark Alanları Yıllara Göre Değişimi - Türkiye

UNESCO Küresel Jeopark Ağı Ülke Dağılımları

UNESCO Küresel Jeoparklar Ağı'nda 51 ülkede 241 küresel jeopark bulunmaktadır. Türkiye, sahip olduğu tek biyosfer rezerviyle 15 ülkeyle birlikte 36. sırayı paylaşmaktadır.

UNESCO MAB Biyosfer Rezervleri Ağı

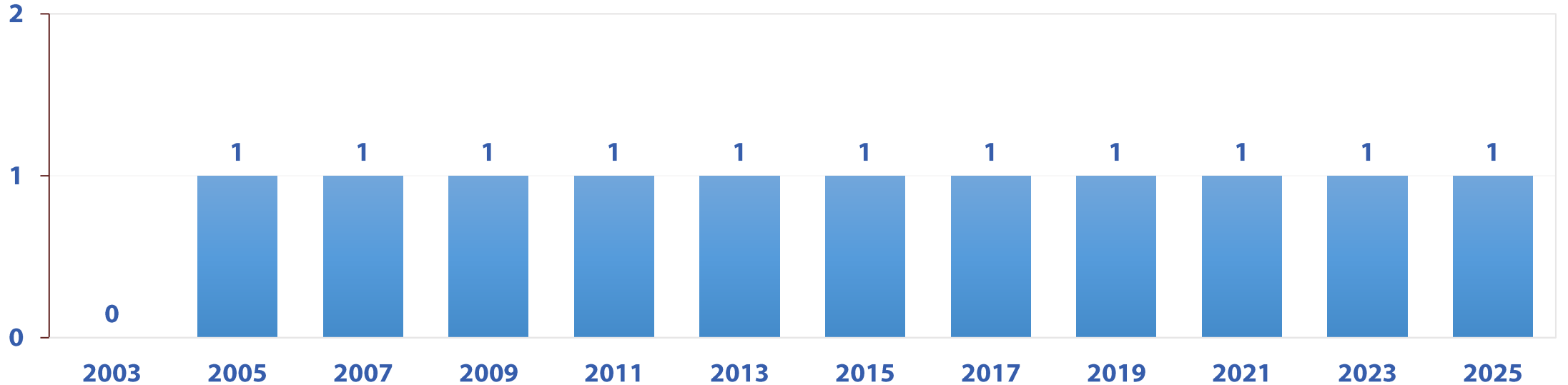

Program 1971 yılında kurulmuştur. Programın yönetimi MAB Uluslararası Eşgüdüm Konseyi (ICC) aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

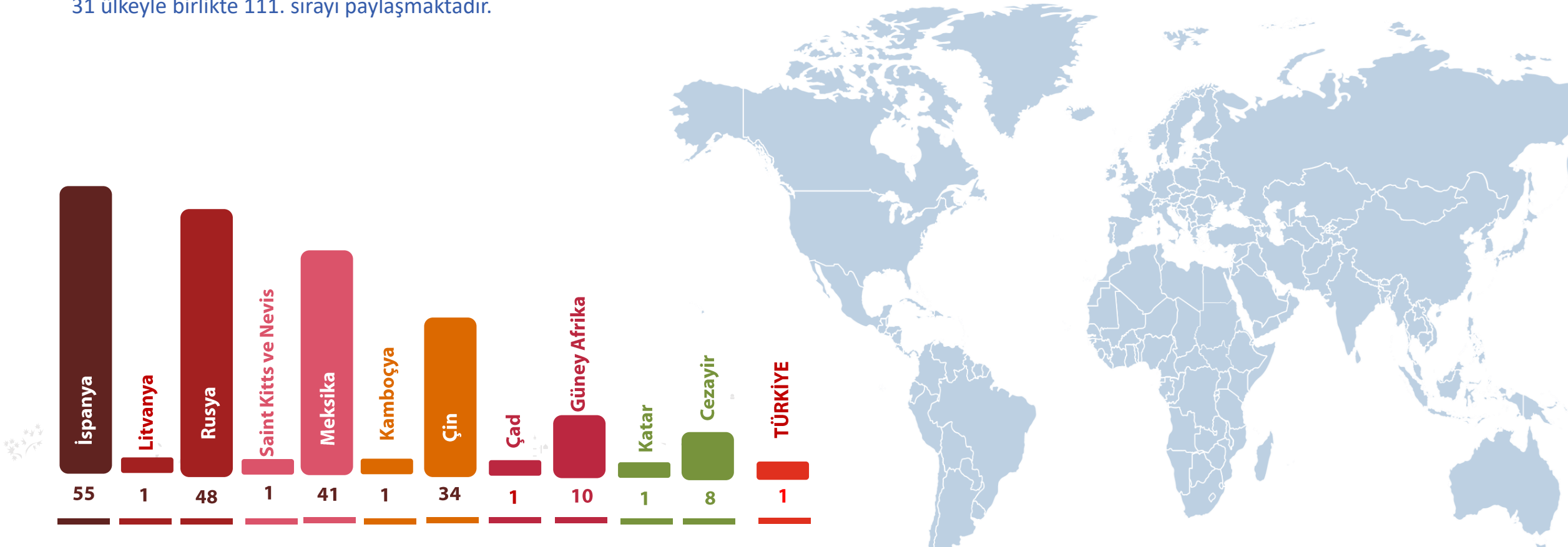
Artvin’de bulunan Camili Biyosfer Rezervi 2005 yılında listeye dâhil olmuştur.

UNESCO MAB Biyosfer Rezervi Alanları Yıllara Göre Değişimi - Türkiye

UNESCO Dünya MAB Biyosfer Rezervleri Ağı - Ülke Dağılımları

MAB Programının Biyosfer Rezervleri Ağı'nda 142 ülkede toplam 784 biyosfer rezervi bulunmaktadır. Türkiye, sahip olduğu tek biyosfer rezerviyle 31 ülkeyle birlikte 111. sırayı paylaşmaktadır.

Ramsar Alanları

1994 Göksu Deltası, Mersin

1994 Burdur Gölü, Burdur

1994 Seyfe Gölü, Kırşehir

1994 Manyas Gölü (Kuş Gölü), Bandırma

1994 Sultan Sazlığı, Kayseri

1998 Kızılırmak Deltası, Samsun

1998 Akyatan Lagünü, Adana

1998 Uluabat Gölü, Bursa

1998 Gediz Deltası, İzmir

2005 Meke Maarı, Konya

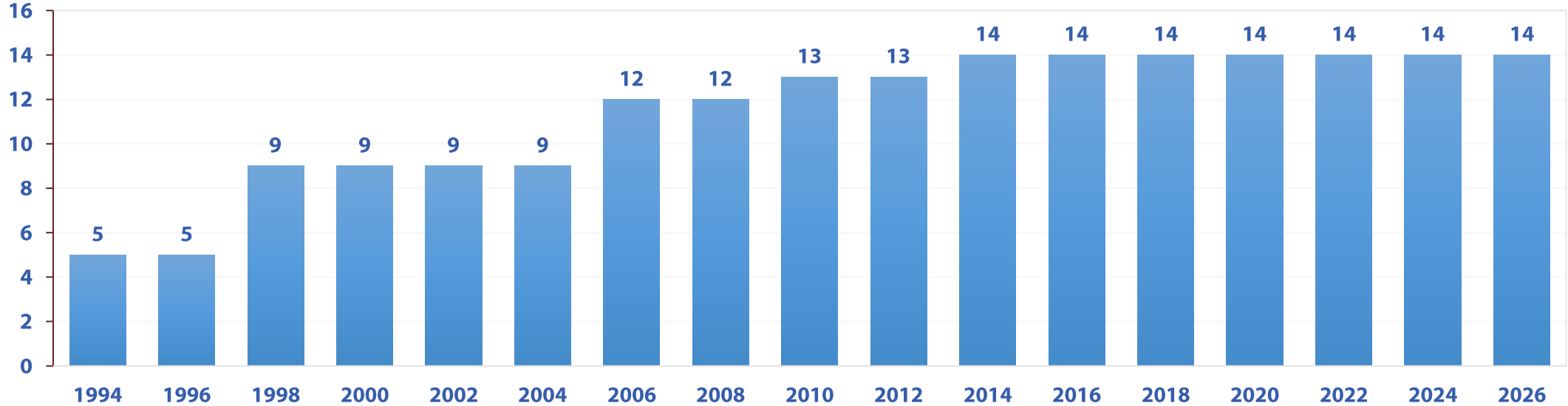
2005 Yumurtalık Lagünü, Adana

2006 Kızören Obruğu, Konya

2009 Kuyucuk Gölü, Kars

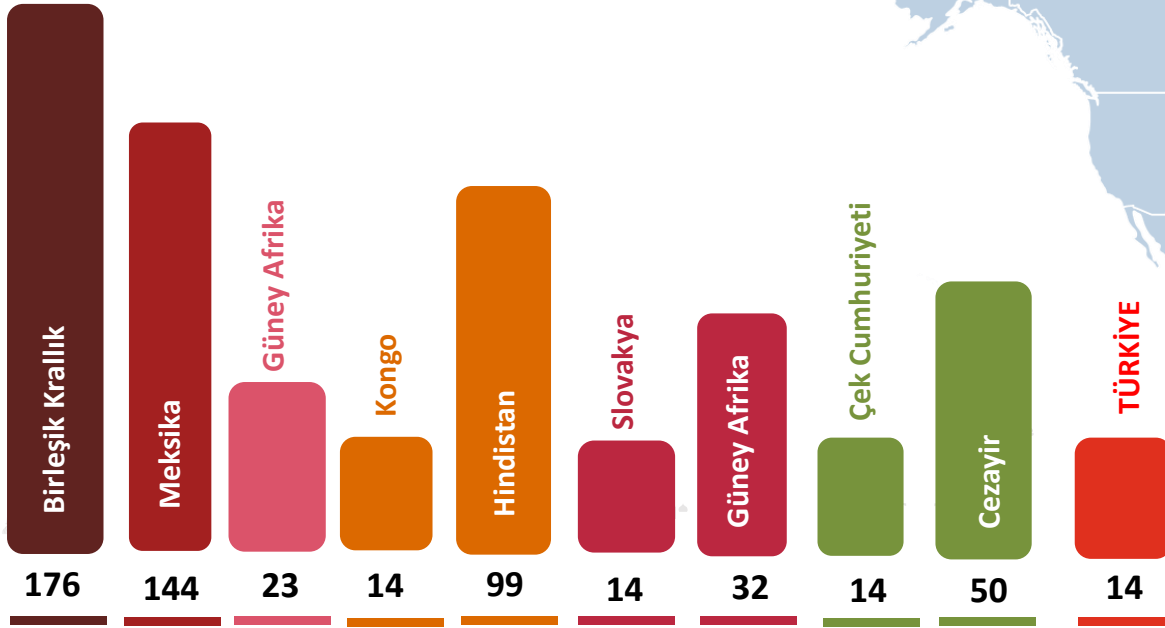
2013 Nemrut Kalderası, Bitlis

Ramsar Alanları Yıllara Göre Değişimi - Türkiye

Ramsar Alanları Ülke Dağılımları

Ramsar Sözleşmesi Sulak Alanlar Listesi'nde 172 ülkede 2528 Ramsar alanı bulunmaktadır. Türkiye, sahip olduğu 14 Ramsar alanıyla 5 ülkeyle birlikte 43. sırayı paylaşmaktadır.

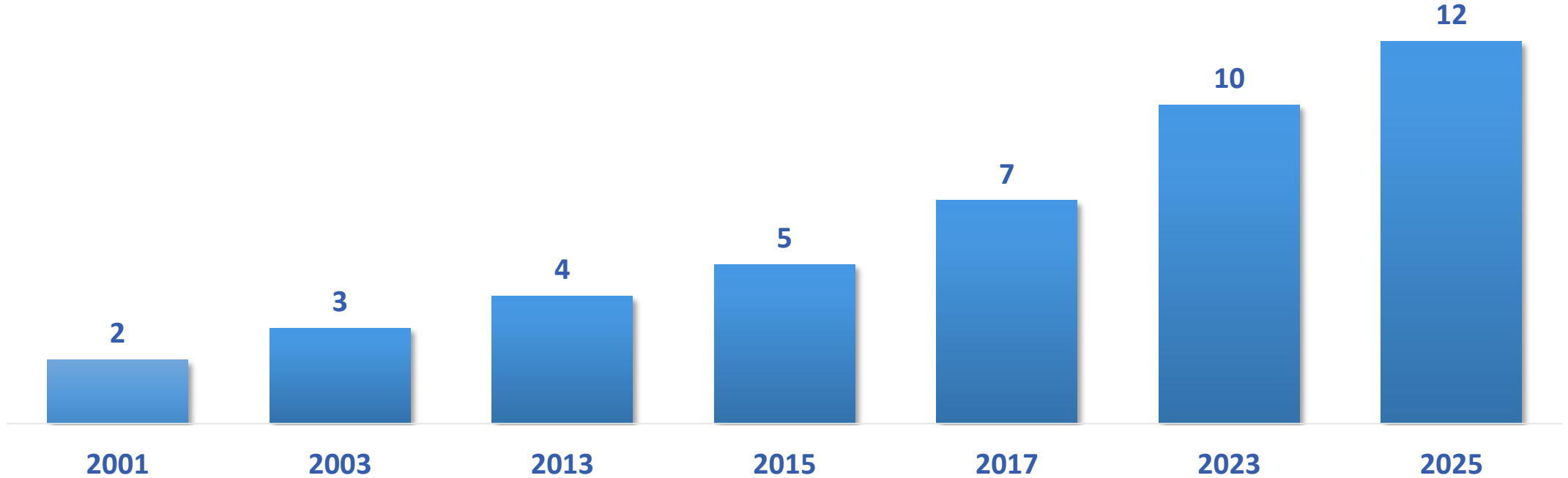

UNESCO Dünya Belleği Programı

- 2001** Boğaziçi Üniversitesi Gözlem ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kandilli Rasathanesi El Yazmaları
- 2001** Boğazköy Hitit Tabletleri
- 2003** İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi İbn-i Sina Yazmaları Koleksiyonu
- 2013** Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi
- 2015** Kültepe Tabletleri
- 2017** Dîvânu Lugâti't-Türk
- 2017** Pîrî Reis'in Haritası
- 2023** Kâtip Çelebi Koleksiyonu: Cihannümâ ve Keşf ez-Zunun
- 2023** Mevlâna Külliyyatı
- 2023** Yıldız Sarayı Fotoğraf Koleksiyonu
- 2025** Karatepe-Aslantaş Yazıtları
- 2025** Câmiu't-Tevârîh

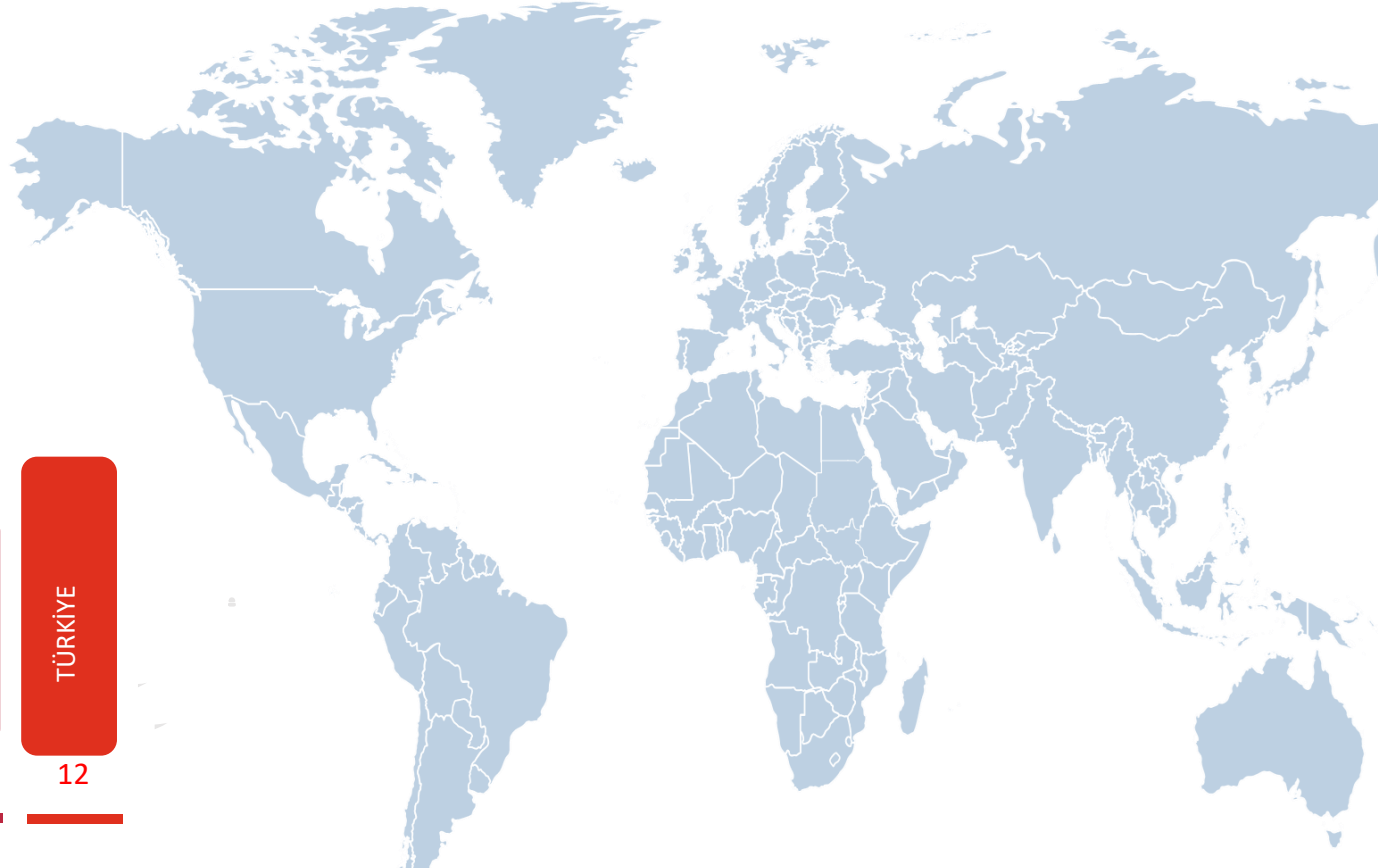
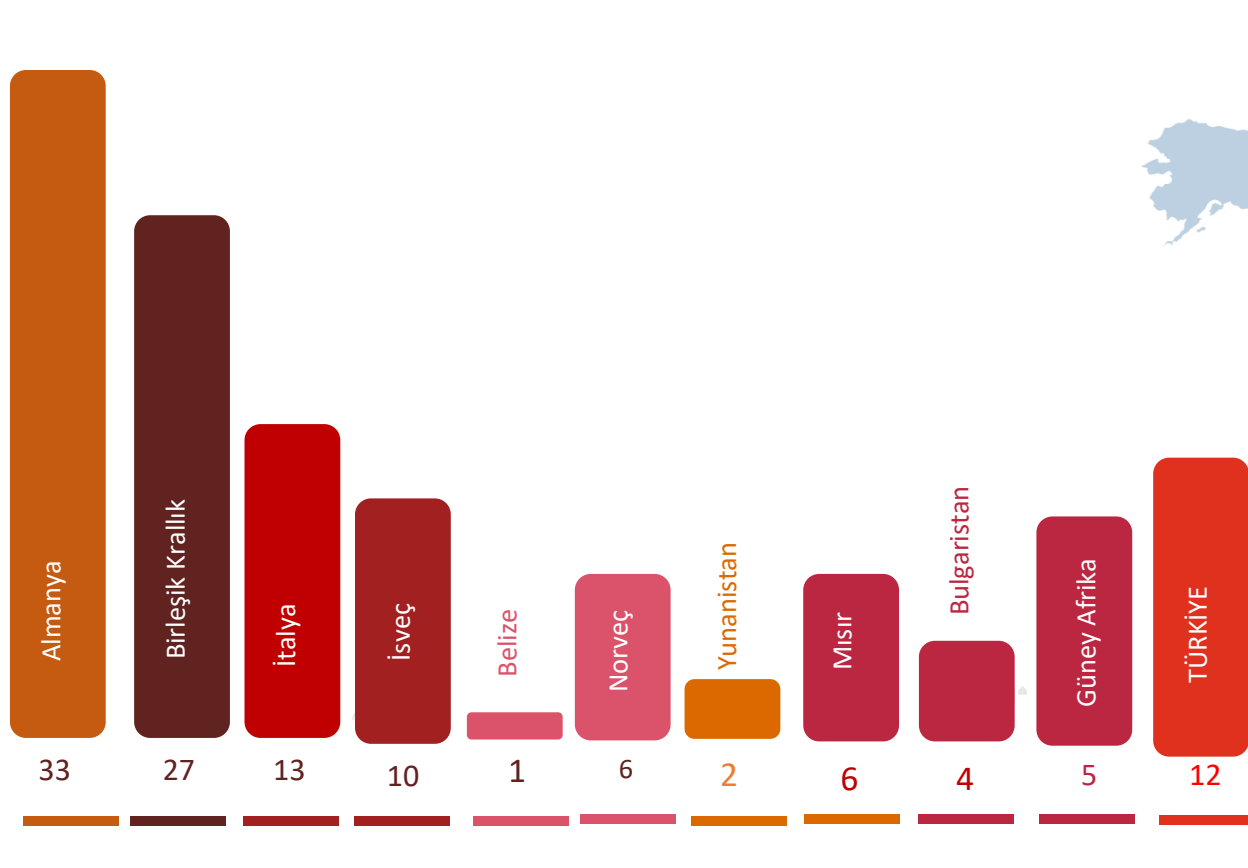
Dünya Belleği Uluslararası Kütüğü

- Dünya Belleği Programı 2017 yılından 2021 yılına kadar bir inceleme süreci geçirmiş ve bu nedenle Dünya Belleği Kütüğüne belgesel miras kaydedilmesi mümkün olmamıştır. Program 2021 yılında tekrar aktif hale gelmiştir.
- Dünya Belleği Programı iki yılda bir tekli yıllarda başvurularını açmaktadır.
- Dünya Belleği Türkiye Ulusal Listesinde 72 belgesel mirasımız bulunmaktadır. Kütük için hazırlanacak belgesel miraslar bu listeden seçilmektedir.

UNESCO Dünya Belleği Programı Ülke Dağılımları

UNESCO Dünya Belleği Programı'nda
Türkiye 11. Sırada Yer almaktadır.

UNITWIN Ağları /UNESCO Kürsüleri

- 1993** Boğaziçi Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği UNESCO Kürsüsü
- 1997** Galatasaray Üniversitesi Üretim Mühendisliği UNESCO Kürsüsü
- 2009** Maltepe Üniversitesi Felsefe ve İnsan Hakları UNESCO Kürsüsü
- 2012** Selçuk Üniversitesi Sualtı Arkeolojisi UNITWIN Ağı
- 2015** Kadir Has Üniversitesi Dünya Miras Alanlarının Yönetimi ve Tanıtımı: Yeni Medya ve Katılım UNESCO Kürsüsü
- 2015** İstanbul Aydın Üniversitesi Kültürel Diplomasi Yönetişim ve Eğitim UNESCO Kürsüsü
- 2016** Giresun Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi ve Kadınların Güçlendirilmesi UNESCO Kürsüsü
- 2016** Koç Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Sürdürülebilir Kalkınma UNESCO Kürsüsü
- 2016** İstanbul Aydın Üniversitesi Sürdürülebilir Barış için Eğitim UNESCO Kürsüsü
- 2016** Yaşar Üniversitesi Uluslararası Göç UNESCO Kürsüsü
- 2017** HBV Üniversitesi Örgün ve Yaygın Eğitimde Somut Olmayan Kültürel Miras UNESCO Kürsüsü
- 2018** İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültürel Politika ve Kültürel Diplomasi UNESCO Kürsüsü
- 2019** Maltepe Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kültür UNESCO Kürsüsü
- 2019** İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü UNESCO Sürdürülebilir Kalkınma için Biyoteknoloji ve İnovasyon Kürsüsü
- 2020** Başkent Üniversitesi Kültürel Miras ve Dijital Hafıza UNESCO Kürsüsü
- 2021** Trakya Üniversitesi Kaliteli Eğitim ve Dijital Dönüşüm UNESCO Kürsüsü
- 2022** Karabük Üniversitesi Öngörü Çalışmaları, Gelecek Okuryazarlığı ve Stratejik Öngörü UNESCO Kürsüsü
- 2023** İstanbul Medipol Üniversitesi Kadınların Yasal Korunması ve Kadın Girişimcilerin Eğitimi UNESCO Kürsüsü
- 2024** Haliç Üniversitesi Miras, Su ve İklim Değişikliğinin Entegre Yönetimi UNESCO Kürsüsü
- 2026** İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi Akdeniz Su Kaynakları Yönetimi UNESCO Kürsüsü

UNESCO UNITWIN Ağları /UNESCO Kürsüleri

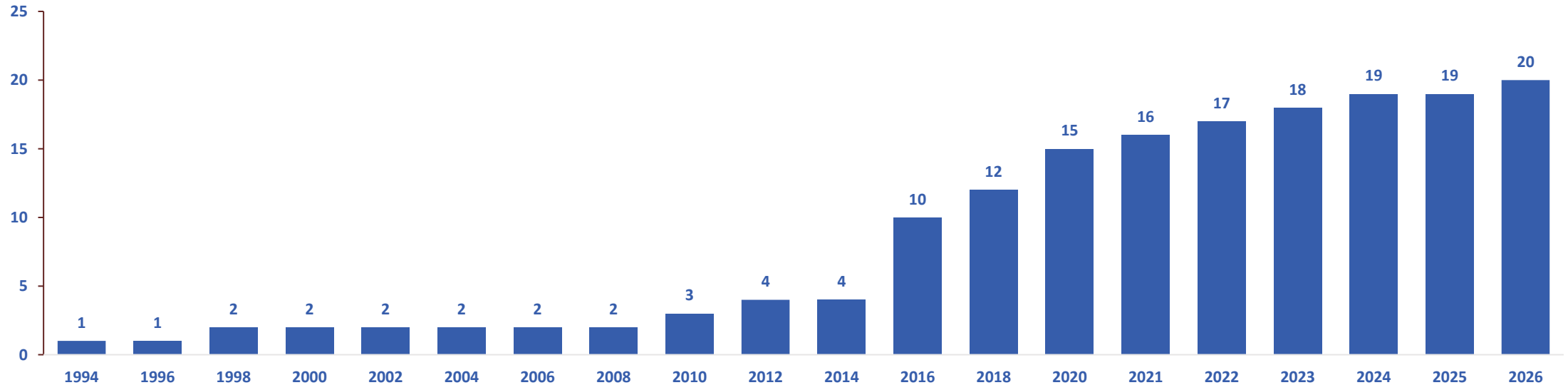

26. UNESCO Genel Konferansında ilgili karar ile 1992 yılında kurulan UNITWIN Ağları/UNESCO Kürsüleri Programı, bilgi paylaşımı ve iş birliğiyle çalışma aracılığıyla kurumsal kapasiteyi artırmak için, uluslararası düzeyde üniversiteler arası iş birliğini ve iletişim ağlarının oluşturulmasını teşvik etmektedir.

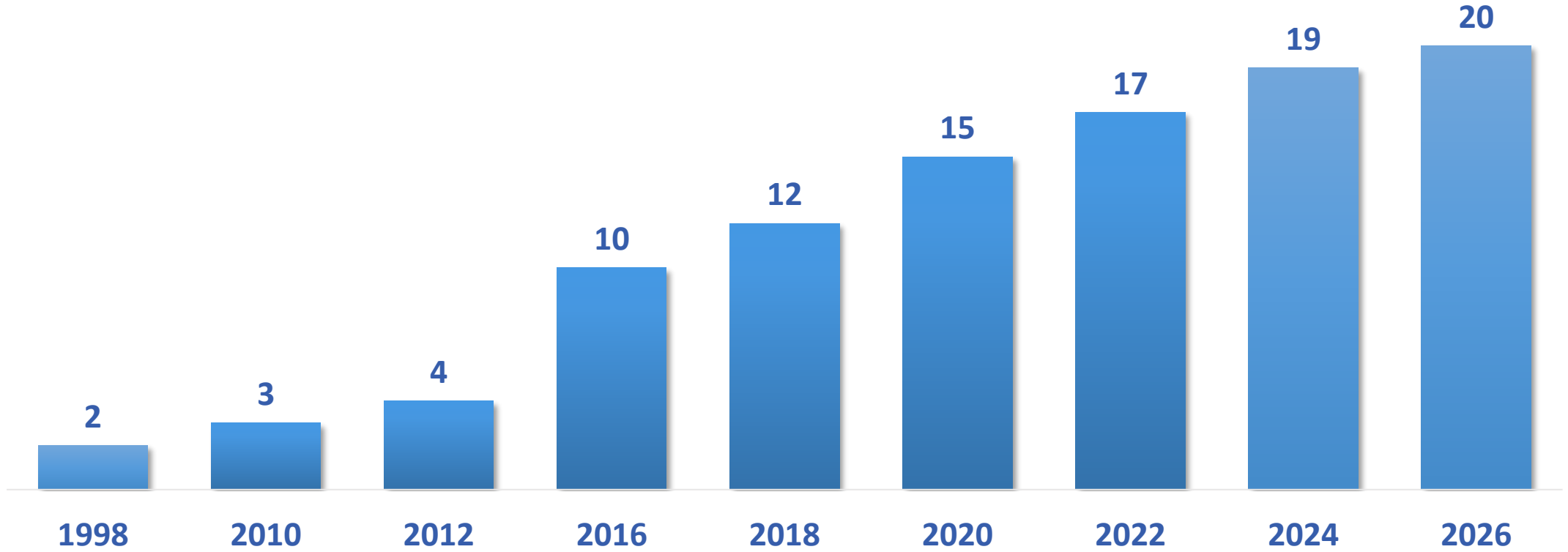

UNITWIN Ağları/UNESCO Kürsüleri Programı, üniversitelerle bağlantı kurarak ve üniversitelerarası iş birliğini teşvik ederek bilgiyi sınırlar ötesine taşıyabilme sayesinde, UNESCO'nun tüm yetki alanlarındaki araştırma, eğitim ve program gelişimini ilerletmektedir.

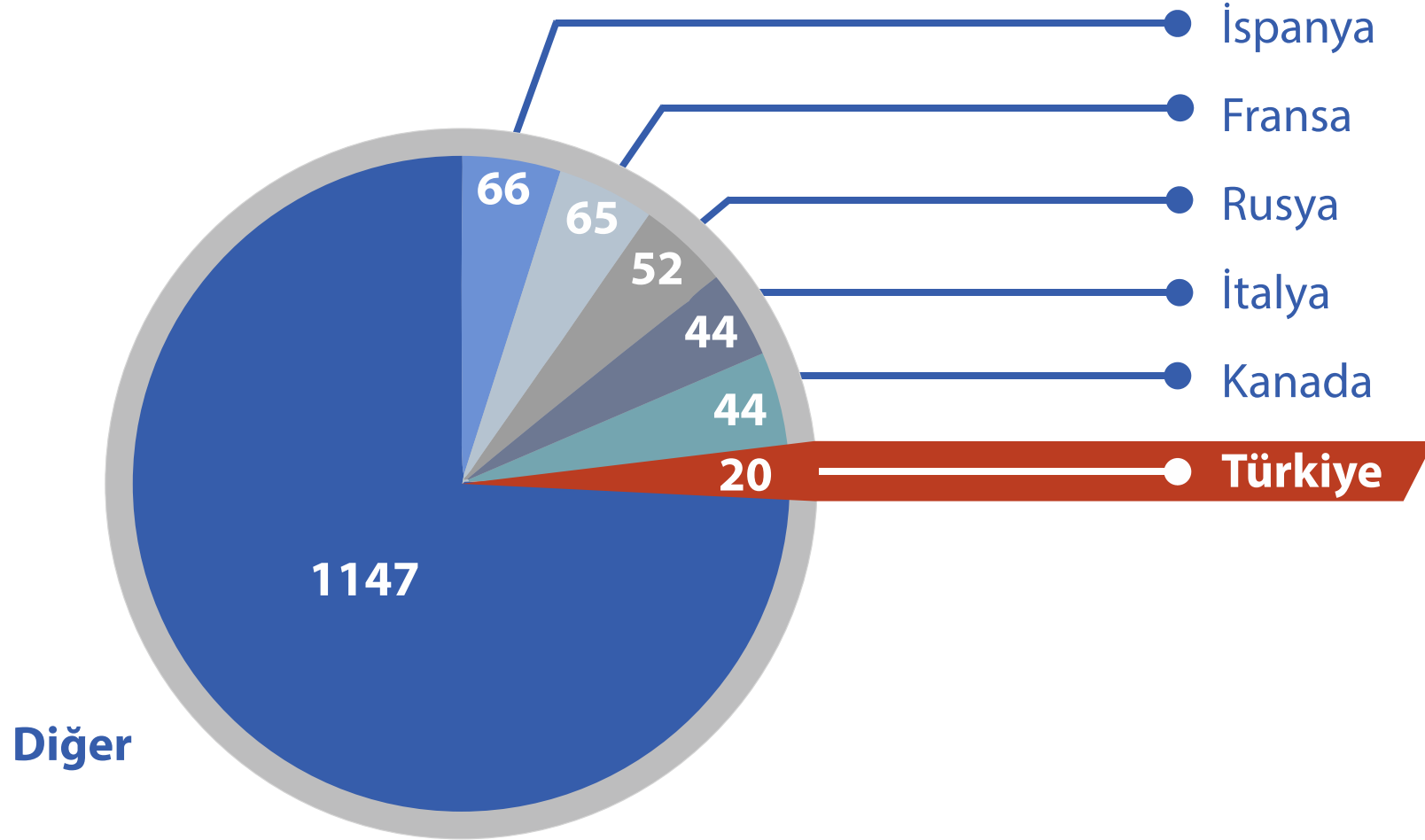
UNESCO UNITWIN Ağları /UNESCO Kürsüleri - Türkiye

UNITWIN/UNESCO Kürsüleri - Türkiye

UNITWIN/UNESCO Kürsüleri

Türkiye 20 UNITWIN/UNESCO Kürsüsü ile dünyada 14. Sırada yer almaktadır.

UNESCO Kulüpleri

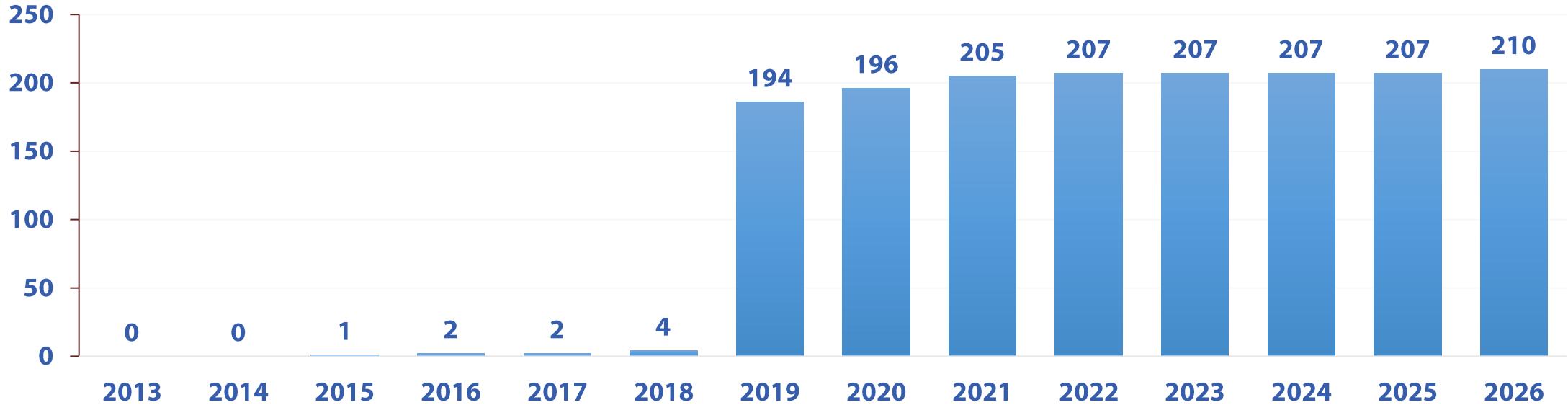

UNESCO Kulüpleri, UNESCO'nun hedeflerinin ve ideallerinin anlaşılmasına yardımcı olmak; uluslararası anlayış, işbirliği ve dünya barışına katkıda bulunmak; insanlığın gelişimini sağlayabilmek gibi amaçlar taşımaktadır.

Okullarda, üniversitelerde ve UNESCO idealleri ile aynı doğrultuda olan sivil toplum kuruluşlarında oluşturulabilen UNESCO Kulüpleri, UTMK Yönetim Kurulu kararının ardından resmi faaliyetlerine başlayabilmektedirler.

UNESCO Kulüpleri Yıllara Göre Değişimi - Türkiye

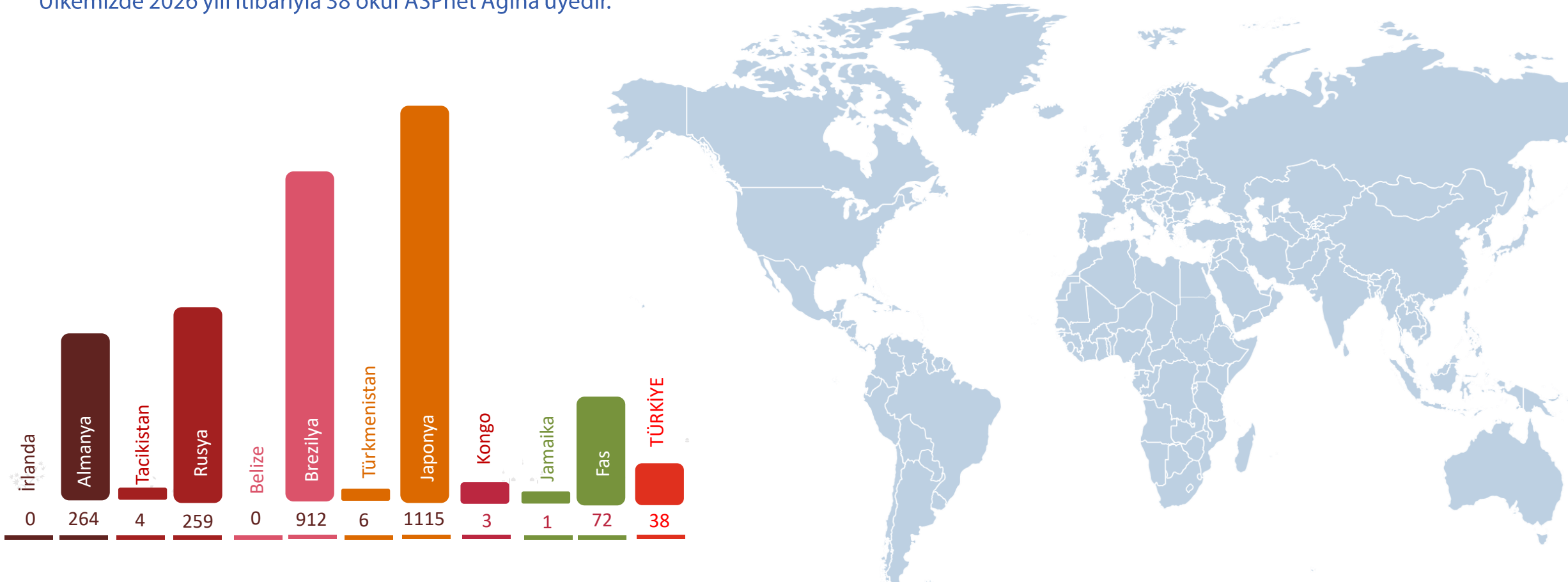

UNESCO ASPnet

UNESCO tarafından 1953 yılında kurulan evrensel eğitim ağı; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde uluslararası anlayış, barış, kültürlerin yakınlaşması, sürdürülebilir kalkınma, kaliteli eğitim alanlarında çalışır.

Ülke düzeyinde, ASPnet Ulusal Koordinatörleri ve UNESCO Millî Komisyonları tarafından yürütülür.

Ülkemizde 2026 yılı itibarıyla 38 okul ASPnet Ağına üyedir.

UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı Türkiye

2013 yılında kurulan program, devletleri hayat boyu öğrenmeye teşvik etmeyi ve harekete geçirmeyi hedeflemektedir.

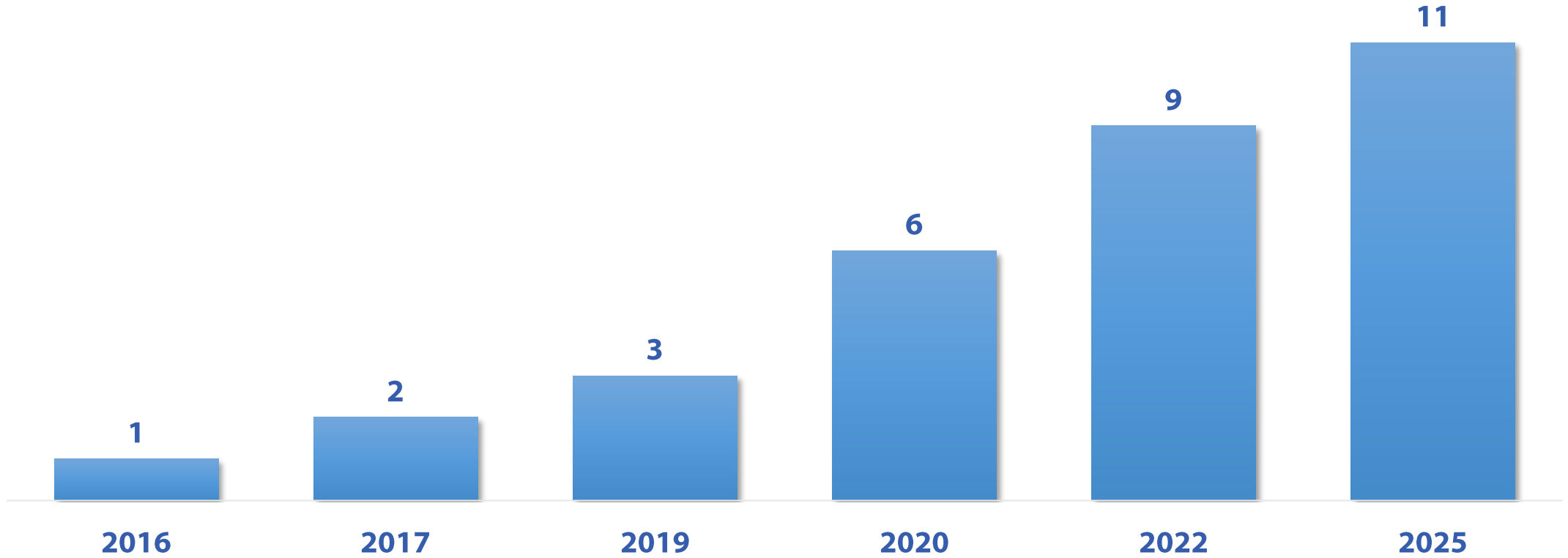
UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı ilham vermeyi, uzmanlık sağlamayı ve en iyi uygulamalara sahip olmayı amaçlayan uluslararası politika odaklı bir ağıdır.

Türkiye'nin 11 UNESCO Öğrenen Şehir Ağı

- Eskişehir - 2016
- Konya - 2017
- Hatay - 2019
- Afyonkarahisar - 2020
- Balıkesir - 2020
- İzmir - 2020
- Bursa - 2022
- Sakarya - 2022
- Yozgat - 2022
- Aksaray - 2025
- Ankara - 2025

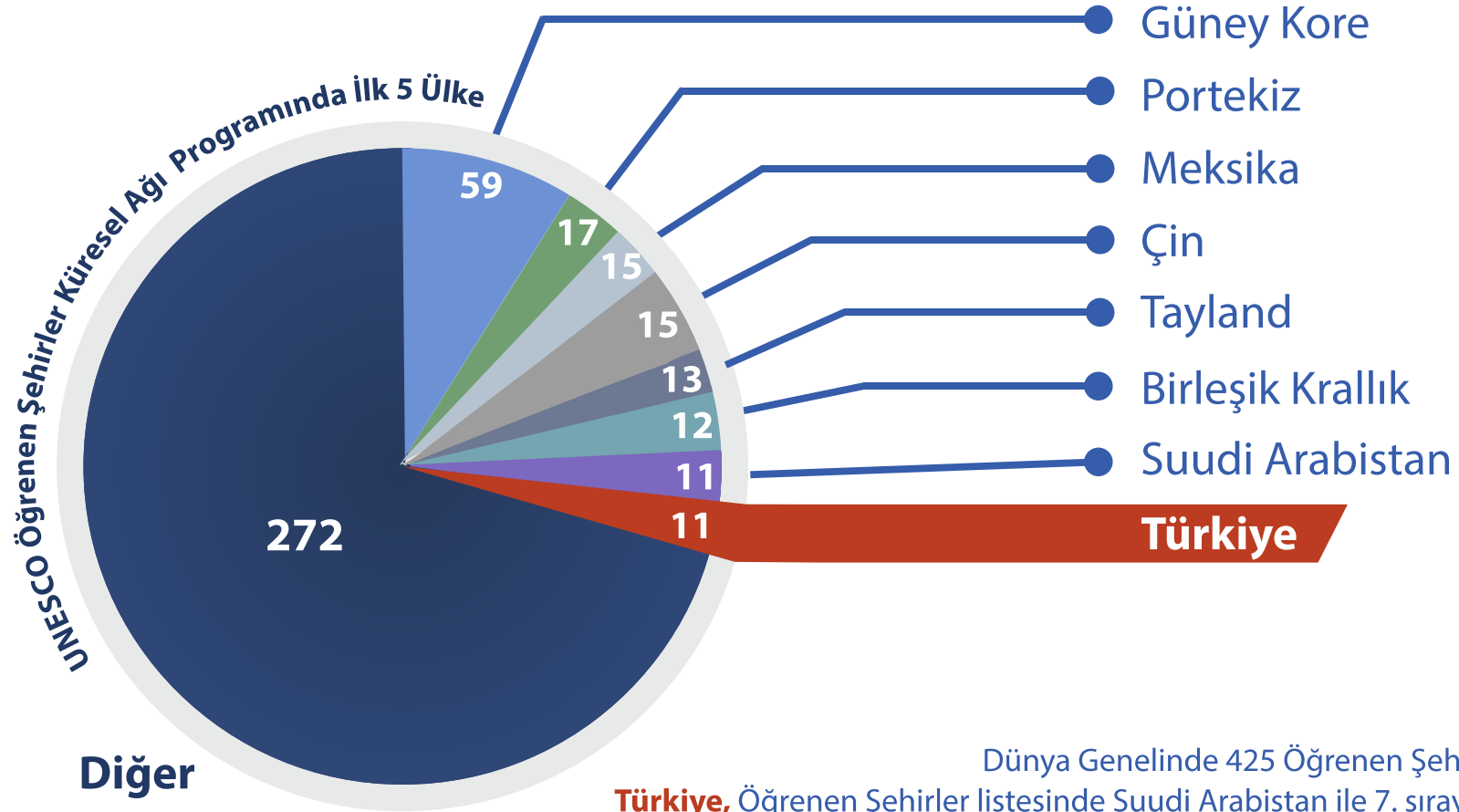
UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağındaki toplam 425 Öğrenen Şehrin 11'i **Türkiye**'de yer almaktadır.

UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı

UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı Programı

İlham vermeyi uzmanlık sağlamayı ve en iyi uygulamalara sahip olmayı amaçlayan uluslararası politika odaklı bir ağıdır.

Dünya Geneline 425 Öğrenen Şehir bulunmaktadır.

Türkiye, Öğrenen Şehirler listesinde Suudi Arabistan ile 7. sırayı paylaşmaktadır.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı

2004 yılında kurulan ve yaratıcılığı şehirlerin yerel kalkınma stratejilerine eklemeyi hedefleyen UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağındaki toplam 408 Yaratıcı Şehrin 9'u **Türkiye'de** yer almaktadır.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına başvurular, iki yılda bir (sonu tek rakamla biten yıllar: 2017-2019-2021...) Mart-Haziran aylarında yapılmaktadır. Başvuru dönemlerinde doğrudan UNESCO'ya yapılan başvurular UNESCO Türkiye Millî Komisyonu (UTMK) ile istişare hâlinde yürütülerek, en son aşamada UTMK'nın destek mektubuyla iletilmektedir.

- **Gaziantep - Gastronomi (2015)**
- **İstanbul - Tasarım (2017)**
- **Hatay - Gastronomi (2017)**
- **Kütahya - Zanaat ve Halk Sanatları (2017)**
- **Afyon - Gastronomi (2019)**
- **Kırşehir - Müzik (2019)**
- **Bursa - Zanaat ve Halk Sanatları (2021)**
- **Şanlıurfa - Müzik (2023)**
- **Kahramanmaraş - Edebiyat (2025)**

Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirler tarafından kendi yetenek ve enerjilerini yönlendirecekleri yaratıcı endüstri sektörü tercihlerine göre seçilebilecek sekiz tema etrafında şekillendirilmiştir.

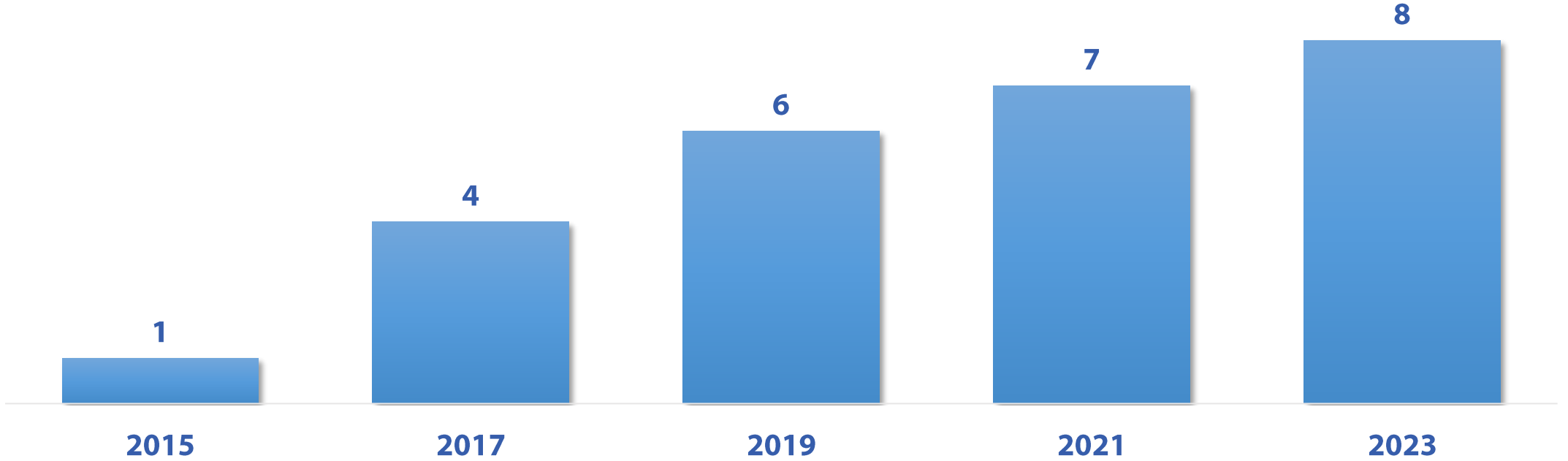
Bu temalar; *edebiyat, film, müzik, zanaat ve halk sanatları, tasarım, gastronomi, medya sanatları ve mimari* olarak belirlenmiştir.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı Ulusal Listesi

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı Ulusal Listesi'nde 11 şehir bulunmaktadır:

- Sivas - Müzik (2021)
- Adana - Gastronomi (2021)
- Balıkesir - Gastronomi (2021)
- Diyarbakır - Gastronomi (2021)
- Kayseri - Gastronomi (2021)
- Konya - Gastronomi (2021)
- İzmir - Edebiyat (2023)
- Antalya - Film (2023)
- Nevşehir - Gastronomi (2023)
- Tokat - Gastronomi (2023)
- Erzurum - Gastronomi (2025)

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı

Birleşik Arap Emirlikleri, Brezilya, Çin, Fransa, İtalya, Fas, Kanada, Kore Cumhuriyeti ve Türkiye UNESCO Millî Komisyonlarına en içten teşekkürlerimizi sunarız.

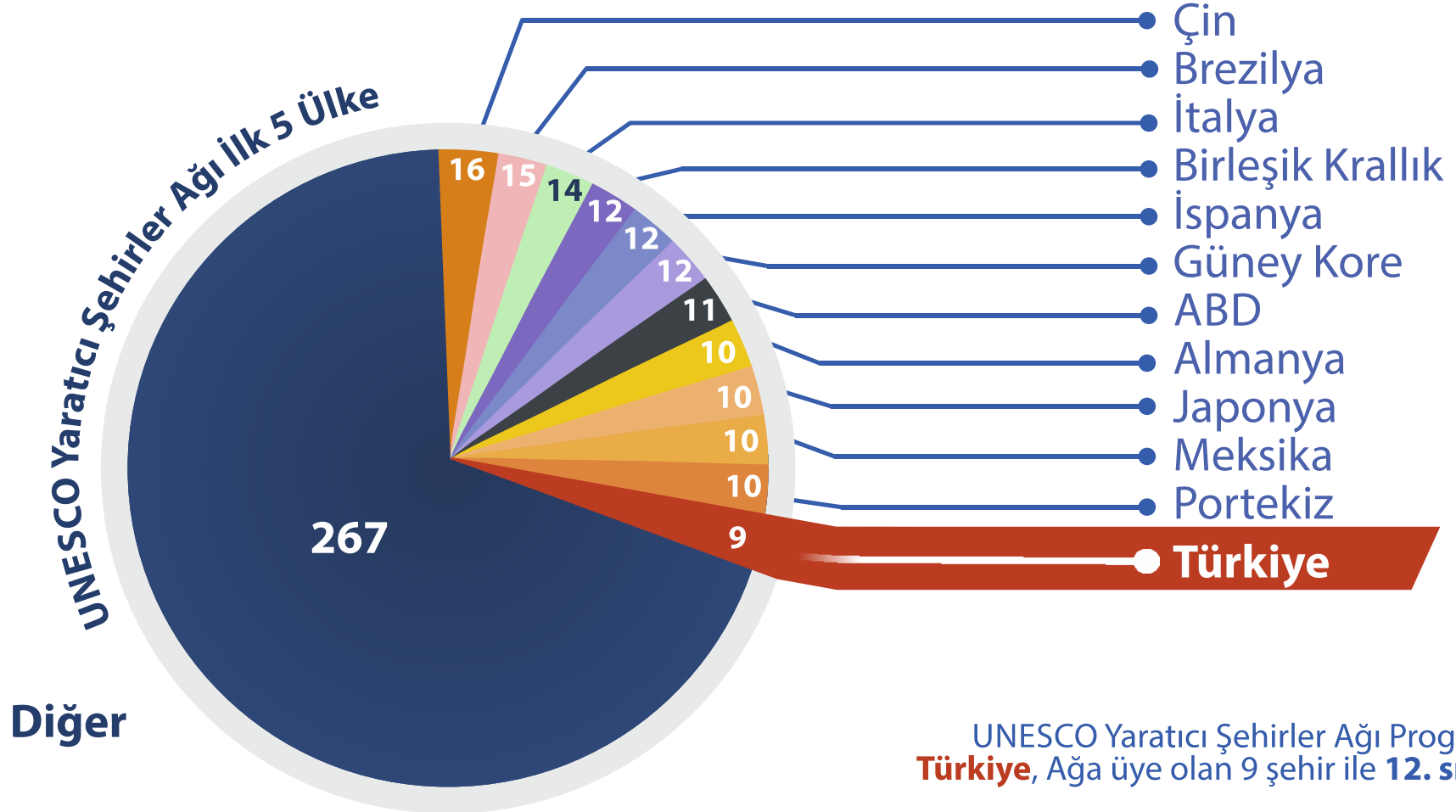
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Sekreteryası 2024 Raporu

unesco

Member of
the Creative Cities Network

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı

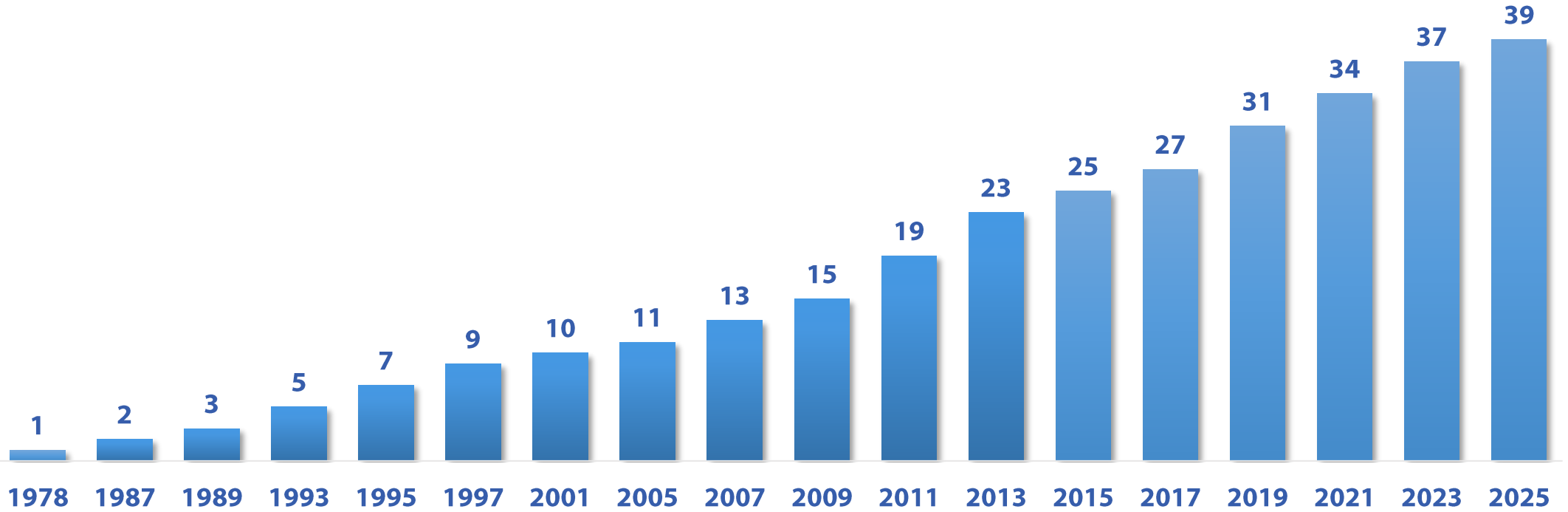

UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri - Türkiye

UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri UNESCO tarafından 1956 yılı itibariyle başlatılmıştır. Konulara evrensel değer kazandırmak, toplumlar arasında barışı, anlayışı ve yakınlaşmayı geliştirmek ve organizasyonun görünürlüğünü artırmak amacı taşımaktadır.

- Mustafa Kemal Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1881)- 1981
- Mimar Sinan'ın Vefatının 400. Yıl Dönümü (1588) - 1988
- Yunus Emre'nin Doğumunun 750. Yıl Dönümü (1241) – 1991
- Uluğ Bey'in Doğumunun 600. Yıl Dönümü (1394) – 1994
- Şair Fuzûlî (Mehmed bin Süleyman Fuzûlî)'nin Doğumunun 500. Yıl Dönümü (1495) – 1995
- Nasreddin Hoca'nın Vefatının 700. Yıl Dönümü (1296) – 1996
- Hasan Ali Yücel'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1897) – 1997
- Osmanlı Bilim ve Kültür Mirasının ve Çok Uluslu Yönlerinin Oluşumunun Başlangıcının 700. Yıl Dönümü (1299) – 1999
- Şeyh Galip'in Vefatının 200. Yıl Dönümü (1799) – 1999
- Nazım Hikmet'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1902) – 2002
- Mevlânâ Celâleddîn-î Rûmî'nin Doğumunun 800. Yıl Dönümü (1207) – 2007
- Kaşgarlı Mahmud'un Doğumunun 1000. Yıl Dönümü (1008) – 2008
- Kâtip Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü (1609) – 2009
- Ressam, Arkeolog ve Sanat Uzmanı Osman Hamdi Bey'in Vefatının 100. Yıl Dönümü (1910) – 2010
- Evliyâ Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü (1611) – 2011
- Mimar ve Şehir Planlamacı Kemal Ahmet Arû'nun Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1912) – 2012
- Yusuf Nâbî'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü (1712) – 2012
- Müzisyen Buhurizade Mustafa İtrî'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü (1712) – 2012
- Pîri Reis Dünya Haritasının 500. Yıl Dönümü (1513) – 2013
- Halide Edip Adıvar'ın Vefatının 50. Yıl Dönümü (1964) – 2014
- İsmail Gasıralı'nın Vefatının 100. Yıl Dönümü (1914) – 2014
- Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nin Kuruluşunun 100. Yıl Dönümü (1914) – 2014
- Matrakçı Nasuh'un Vefatının 450. Yıl Dönümü (1564) – 2014
- Fuad Köprülü'nün Vefatının 50. Yıl Dönümü (1966) – 2016
- Hoca Ahmed Yesevî'nin Vefatının 850. Yıl Dönümü (1166) – 2016
- Atebetü'l-Hakayık'ın Basılışının 100. Yıl Dönümü (1918) – 2018
- Kutadgu Bilig'in Yusuf Has Hacib tarafından Yazılışının 950. Yıl Dönümü (1069) – 2019
- Tonyukuk Abidesinin Dikilişinin 1300. Yıl Dönümü (720)-2020
- Hacı Bektaş Velî'nin Vefatının 750. Yıl Dönümü (1271)-2021
- Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü (1321)- 2021
- Ahi Evran'ın Doğumunun 850. Yıl Dönümü (1171) - 2021
- Süleyman Çelebi'nin Vefatının 600. Yıl Dönümü (1422) - 2022
- Âşık Veysel'in Vefatının 50. Yıl Dönümü (1973) - 2023
- El- Bîrûnî'nin Doğumunun 1050. Yıl Dönümü (973)- 2023
- Dîvânü Lugâti't-Türk'ün Yazılışının 950. Yıl Dönümü (1074) -2024
- Ali Kuşçu'nun Vefatının 550. Yıl Dönümü (1474)- 2024
- Fuat Sezgin'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1924)-2024
- Bâkî'nin Doğumunun 500. Yıl Dönümü (1526)-2026
- Şeyh Edebalî'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü (1326)-2026

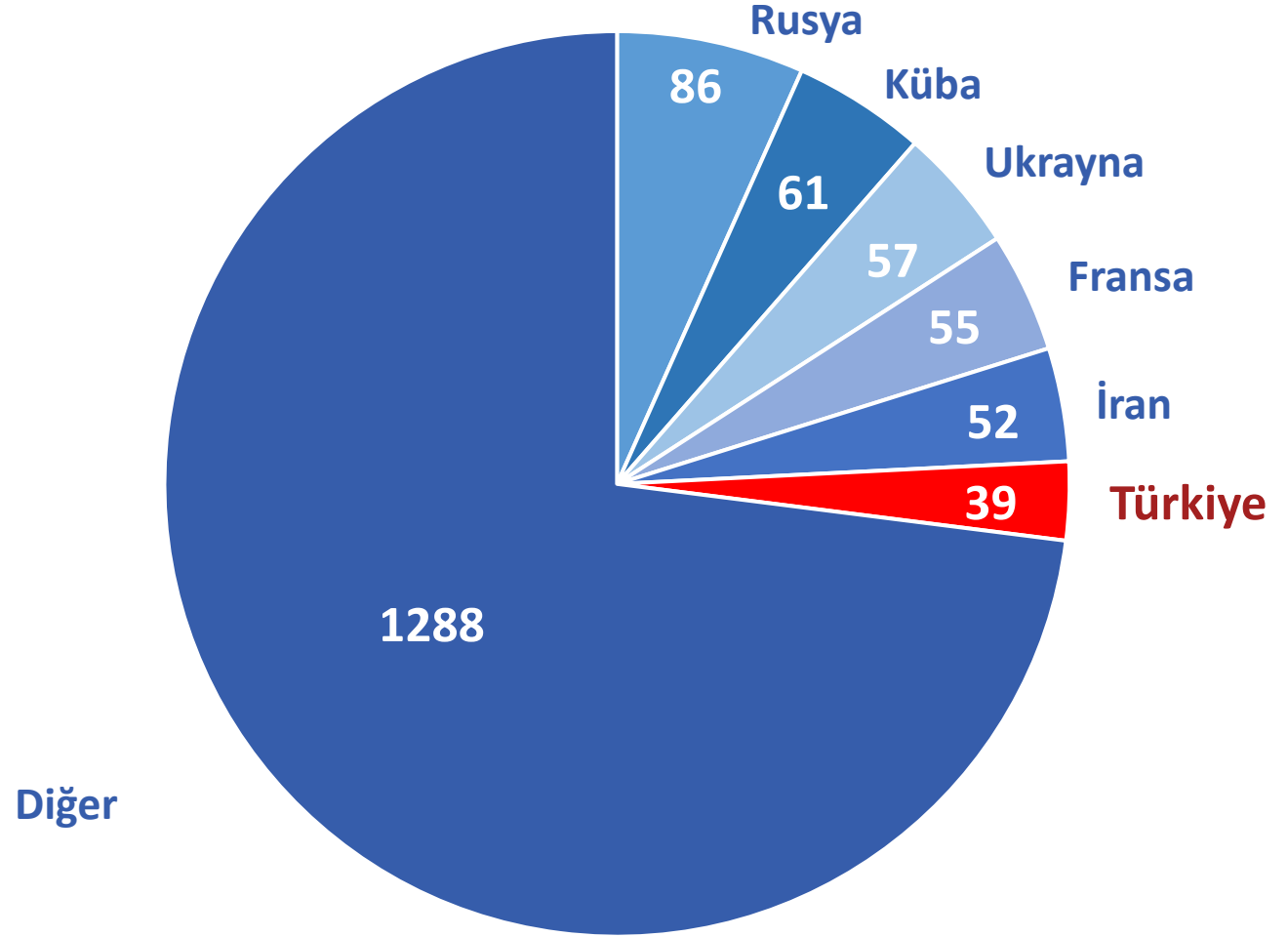
UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri

UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri, iki yılda bir yapılan Genel Konferanslarda ilan edilmektedir.

UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri

UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümlerinde
Türkiye 39 Anma ve Kutlama Yıl Dönümüyle
8. Sıradadır.

Türk Dünyası Vakfı Bina Kullanım Protokolü

Faaliyet Raporları

Teşekkürler

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

www.unesco.org.tr